

זוהר לעם

קדושים

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3	פרשת קדושים
3	קדושים תהיו
3	הוי ארץ צלצל כנפיים
5	איש אימו ואביו תיכאו
7	בן יכבד אב
8	בן בכור
8	שום תשים עליך מלך
8	אדה"ר לא היה לו מעוה"ז כלום
9	האישה אשר נתת עימדי
10	אסור להסתכל ביופי האישה
10	הסבי עיניך מנגדי
11	אסור להסתכל במקום שהקב"ה מואס
11	אנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים
12	לא תלין פעולת שכיר
12	ולפני עיוור לא תיתן מכשול
13	בצדק תשפוט עמיתך
13	הוכח תוכיח את עמיתך
14	כלאיים ושעטנו
17	כל פרו קודש הילולים לה'
18	מפני שיבה תקום
18	כי יודע ה' דרך צדיקים

פרשת קדושים

קדושים תהיו

כתוב, אל תהיו כסוס כפרד, אין הִבִּין. אשריהם הצדיקים, העוסקים בתורה ויודעים דרכי הקב"ה, ומקדשים עצמם בקדושת המלך, ונמצאים קדושים בכל. ומשום זה מושכים רוח דקדושה מלמעלה. ובניהם כולם צדיקי אמת, ונקראים בני המלך, בני קדושים.

5. אוי להם לרשעים, שכולם עזי פנים ומעשיהם חצופים בשעת תשמיש. משום זה יורשים בניהם, נפש חצופה מצד הטומאה. כמ"ש, וְנִטְמַתֶּם בָּם. הבא להיטמא מטמאים אותו. אל תהיו כסוס כפרד, שהם בעלי זנות יותר מכל הבריות. אין הִבִּין, שאין בני אדם משתדלים בדרך זה להבין. כתוב כאן, אין הבין. וכתוב שם, והכלבים עזי נפש לא ידעו שובעה והמה רועים, לא ידעו הִבִּין. כלומר, כמו שם עזי נפש, אף כאן יהיו מזדמנים להם בנים, שנקראים עזי נפש, משום שלא ידעו הבין.

6. לא ידעו שובעה והמה רועים. רועים, אלו הם המוליכים והמנהיגים את האדם לגיהנום. לא ידעו שובעה, כמ"ש, לעלוקה, כלומר לגיהנום, שתי בנות הב. משום שהם אומרים, הב הב, אינם יודעים שובעה. וכתוב, כולם לדרכם פָּנוּ איש לבָּצְעוּ מִקְצָהוּ, כי דורשי גיהנום הם. וזה נגרם להם, משום שלא התקדשו בזיווג כמו שצריך. וע"כ כתוב, קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. אמר הקב"ה, מכל העמים לא רציתי שיידבקו בי, אלא ישראל. כמ"ש, ואתם הדבקים בה'. אתם, ולא שאר העמים.

1. וידבר ה' אל משה לאמור, דַּבֵּר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם, קדושים תהיו כי קדוש אני ה' אלקיכם. כמה פעמים העידה התורה בבני אדם, כמה פעמים הרימה קולה לכל הצדדים לעורר אותם, וכולם ישנים בשנתם בעוונותיהם, אינם מסתכלים ואינם משגיחים באיזה פנים יקומו ליום הדין העליון, כשהמלך העליון יתבע מהם עלבון התורה הצועקת כנגדם. ואינם מחזירים פניהם אליה, כי כולם פגומים בכל, שאינם יודעים האמונה של המלך העליון. אוי להם ואוי לנפשותיהם.

2. כי התורה מעידה בו ואומרת, מי פתי יסור הנה, חסר לב אָמְרָה לו. חסר לב, שאין לו אמונה. כי מי שאינו עוסק בתורה, אין בו אמונה, והוא פגום בכל. אָמְרָה לו, היה צריך לכתוב, אומרה לו, כמ"ש, אומרה לְאֵל סִלְעִי. אלא שבא לכלול ולהוסיף התורה שלמעלה, שגם היא קוראת לו חסר לב, פגום האמונה.

3. כי כל מי שאינו עוסק בתורה, אסור להתקרב אצלו להשתתף עימו, ולעשות עימו מסחר. וכש"כ ללכת עימו בדרך. כי אין בו אמונה. כל אדם שהולך בדרך, ואין עימו דברי תורה, מתחייב בנפשו. כש"כ מי שמתחבר בדרך עם מי שאין בו אמונה. מפני שאינו מחשיב כבוד אדונו וכבודו שלו, שאינו חס על נפשו.

4. מי שאינו חס על נפשו, ומתחבר עם מי שאין בו אמונה, איך ימשוך נפש כשרה לבנו? ע"כ

הוי ארץ צִלְצַל כנפיים

7. כתוב, הוי ארץ צִלְצַל כנפיים אשר מעֵבֵר לנהרִי כוש. בשעה שהקב"ה ברא את העולם, ורצה לגלות עמוקות מתוך הנסתרות, ואור מתוך החושך, היו אז כלולים זה בזה. משום זה מתוך החושך יצא אור, ומתוך הנסתר יצא והתגלה העמוק, וזה יצא מזה. ומתוך טוב יצא רע, ומן הרחמים יצא דין. והכול נכלל זה בזה: יצה"ט ויצה"ר, הימין והשמאל, ישראל ו שאר העמים, לבן ושחור. והכול היה תלוי אחד בחברו.

9/1. בזמן שהדין תלוי בעולם, וצדק, מלכות, מתעטר בדין, כמה בעלי כנפיים מתעוררים, כנגד בעלי הדין הקשה, לשלוט בעולם. פורשים כנפיהם מצד זה ומצד זה להשגיח בעולם. אז מתעוררים כנפיים לפרוש עליהם ולהתחבר בדין קשה. ומשוטטים בעולם להרע. אז כתוב, הוי ארץ צלצל כנפיים.

כיוון שהמלכות עלתה והתחברה בבינה, כדי שיוכל העולם להתקיים, אז יצאו כנפיים, כיסויים והעלמות, גם בבינה. ויש ב' בחינות

8. כל העולם כולו לא נראה אלא בחיבור אחד, המדובק בסבך שלו. מדה"ד ומדה"ר, מלכות ובינה, היו דבוקות ומסובכות זו בזו. וע"כ, כשנידון העולם בדין הכלול, ברחמים נידון, במלכות הכלולה בבינה. ואם לא, לא היה יכול

ע"כ, מי שעוסק בה, נטהר, ואח"כ מתקדש. כמ"ש, קדושים תהיו. תהיו, זו הבטחה, שע"י התורה תהיו קדושים. כמ"ש, ואתם תהיו לי ממלכת כוהנים וגוי קדוש.

14. קדושת התורה היא קדושה, העולה על כל הקדושות. וקדושת החכמה העליונה הסתומה עולה על הכול. אין תורה בלי חכמה, ואין חכמה בלי תורה. והכול במדרגה אחת. והכול אחד. אלא התורה נמצאת בחכמה עליונה, ושם עומדת, ובה ניטעו השורשים מכל הצדדים.

15. כתוב, והתקדשתם והייתם קדושים. אדם מקדש עצמו מלמטה, מקדשים אותו מלמעלה. כמ"ש, קדושים תהיו כי קדוש אני ה'.

16. פרשת קדושים היא כלל כל התורה, והיא חותם טבעת האמת. בפרשה זו התחדשו סודות עליונים של התורה, בעשרת הדיברות, ובגזרות ובעונשים ובמצוות עליונות. וכשהגיעו החברים לפרשה זו היו שמחים.

17. פרשת עריות ופרשת קדושים סמוכות זו לזו, כי מי שנשמר מאלו העריות, נעשה ודאי בקדושה, שהוריו קידשו עצמם בשעת תשמיש. וכש"כ אם גם מקדש עצמו בקדושת אדונו, ע"י עבודת עצמו.

18. מי שרוצה להתקדש ברצון אדונו, לא ישמש אלא מחצות לילה והלאה, או בחצות לילה. כי באותה שעה הקב"ה, ז"א, נמצא בגן עדן, במלכות. וקדושה עליונה מתעוררת. ואז היא השעה להתקדש. זהו לשאר בני האדם. תלמידי חכמים היודעים דרכי התורה, הרי בחצות לילה היא השעה להם לקום לעסוק בתורה, להתחבר בכנ"י, המלכות, ולשבח לשם הקדוש, למלכות, ולמלך הקדוש, ז"א.

19. בליל שבת, שרצון הכול נמצא, אז הוא הזיווג של תלמידי חכמים, למצוא הרצון של הקב"ה וכנ"י, ז"א ומלכות, כמ"ש, בנים אתם לה' אלקיכם. ואלו נקראים קדושים, כמ"ש, קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. וכתוב, והיה כעץ שתול על פלגי מים, אשר פרו ייתן בעיתו.

20. ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ. כל עמי העולם לא רצה בהם הקב"ה, אלא בישראל בלבד. ועשה אותם עם יחיד בעולם. וקרא להם גוי אחד כשמו. והעטיר אותם בכמה עטרות ובכמה מצוות להתעטר בהן. וע"כ נתן להם תפילין של ראש ותפילין של יד, לעטר בהם האדם כעין של מעלה. כי תפילין של ראש שלמעלה הם מוחין דז"א, ותפילין של יד למעלה הם מוחין של המלכות. ושתימצא שלמות אחת בכל, למעלה ולמטה.

21. ובשעה שהאדם מתעטר ומתקדש בתפילין, נעשה שלם, ונקרא אחד. כי לא נקרא אחד אלא

כנפיים, מצד המלכות ומצד הבינה. בזמן שהדין תלוי בעולם, הכנפיים דבינה, דמדה"ר, מתעוררים כלפי הכנפיים של דין קשה, ושולטים תחתיהם. ואז יוצאים ב' בחינות כנפיים, מבינה וממלכות שנכללו יחד, ומשגיחים במלכות, הנקראת עולם. ואז נמתקים דינים הקשים ממלכות דמדה"ד. כי אז הכנפיים דמדה"ר שמבינה בולעים ושואבים לתוכם הכנפיים דמדה"ד שממלכות. ואז נידון העולם מהכנפיים דמדה"ר שמבינה. ומשוטטים בעולם להרע, שהדין הנעשה בעולם הוא מכנפיים דבינה.

וזה נבחן שיש במלכות, הנקראת ארץ, ב' צללים: מכנפיים דבינה, ומכנפיים דמלכות. כמ"ש, הוי ארץ צלצל כנפיים, שהם ב' מיני צללים מבי מיני כנפיים. ובוה מובן מה שכתוב, הוי ארץ. כי סוף סוף הארץ נמצאת אז בדין, אלא בדין ממותק במדה"ר דבינה. וההפרש הוא, כי על מידת הדין הקשה אין תשובה מועילה. ולפיכך אין העולם יכול להתקיים. אבל על הדין הממותק ברחמים, אם ישובו, יזכו לקבל האורות הגדולים דבינה, וע"כ יכול העולם להתקיים.

9/2. בני העולם בחוצפה. חוץ מאלו צדיקי אמת. ומשום זה, הכול נמצא כביכול כך. הבא להיטהר, מסייעים אותו. הבא להיטמא, כתוב עליו, ונטמתם בס.

10. כתוב בעלי, ולכן נשבעתי לבית עלי, אם יתכפר עוון בית עלי בזבח ובמנחה עד עולם. בזבח ובמנחה אינו מתכפר, אבל מתכפר הוא בדברי תורה. למה? משום שדברי תורה עולים על כל קורבנות העולם. כמ"ש, זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמילואים. מורה, ששקולה התורה כנגד כל הקורבנות שבעולם. כל מי שעוסק בתורה, אע"פ שנגזר עליו עונש מלמעלה, הוא יפה לו מכל הקורבנות והעולות, והעונש ההוא נקרע.

11. אין האדם נטהר לעולם אלא בדברי תורה. משום זה, דברי תורה אינם מקבלים טומאה, משום שהתורה עומדת לטהר הטמאים. ורפואה נמצאת בתורה, כמ"ש, רפאות תהי לשוךך ושיקוי לעצמותיך. וטהרה נמצאת בתורה, כמ"ש, יראת ה' טהורה עומדת לעד. עומדת לעד, שעומדת תמיד בטהרה זו, ואינה עוברת ממנה לעולם.

12. הרי כתוב, יראת ה' טהורה, ולא כתוב תורה טהורה. ודאי שהכוונה על תורה, כי התורה מצד הגבורה באה, ע"כ נקראת יראת ה'. וכתוב, ראשית חכמה יראת ה'. הרי שהחכמה נקראת יראה. וכתוב, יראת ה' טהורה. הרי שהטהרה היא בחכמה, בתורה.

13. התורה נקראת קדושה, כמ"ש, כי קדוש אני ה'. וזוהי התורה, שהיא השם הקדוש העליון.

ונקרא אחד בלי פגם.
24. משום זה צריך האדם לשמח את אשתו בשעה ההיא, להכין אותה עימו ברצון אחד, ויתכוונו שניהם יחד לדבר ההוא. וכשנמצאים שניהם יחד, אז הכול אחד בגוף ובנפש. בנפש הם אחד, להידבק זה בזה ברצון אחד. ובגוף הם אחד, כי אדם שלא נשא אישה, הוא כמו גוף שנחלק, שהוא חצי גוף, ובת זוגו היא חצי גוף. וכשמתחברים יחד זכר ונקבא, אז נעשים גוף אחד שלם. ונמצא שהם נפש אחת וגוף אחד, ונמצא האדם אחד. ואז הקב"ה שורה באחד, ומפקיד הרוח הקדוש באחד ההוא, בנולד מהם.
25. ואלו נקראים בנים של הקב"ה. ומשום זה כתוב, קדושים תהיו כי קדוש אני ה'. אשריהם ישראל שלא העמידו דבר זה במקום אחר, שלא רצו שום דבר בעד קדושתם, אלא להידבק בו ממש, בו ולא באחר. וע"כ, קדושים תהיו, כי קדוש אני ה' אלקיכם.

כשהוא שלם. ומי שפגום לא נקרא אחד. וע"כ הקב"ה נקרא אחד בשלמות הכול, בשלמות האבות, חג"ת, ובשלמות כנ"י, המלכות. ומשום זה, ישראל למטה נקראים אחד. כי כשהאדם מניח תפילין ומתכסה בכיסוי של הטלית, אז מתעטר בעטרות קדושות כעין של מעלה, ונקרא אחד.

22. ומשום זה, יבוא אחד וישתדל באחד. הקב"ה, שהוא אחד, ישתדל באחד, שהוא ישראל. כי אין המלך משתדל אלא במה שראוי לו. ומשום זה כתוב, והוא באחד ומי ישיבנו. שאין הקב"ה שורה ואינו נמצא אלא באחד. והוא באחד, כמי שנתקן בקדושה עליונה להיות אחד, בישראל, אז הוא שורה באחד, ולא בעם אחר.

23. ונקרא האדם אחד, בשעה שנמצא זכר ונקבא, ומתקדש בקדושה עליונה, ומתכוון להתקדש. בשעה שנמצא האדם בזיווג אחד זכר ונקבא, ומתכוון להתקדש כראוי, אז הוא שלם

איש אימו ואביו תיכראו

30/2. כתוב, איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותי תשמורו. וכתוב, את שבתותי תשמורו ומקדשי תיכראו. מקדשי, ביהמ"ק. מקדשי, אלו הם המקדשים עצמם באותה שעה, שהם האב והאם.

31. איש אימו ואביו תיראו. כתוב, ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום. אשריהם ישראל שמתדבקים בהקב"ה, ומשום שהם מתדבקים בהקב"ה, הכול מתדבק יחד זה בזה.

32. בשעה שהאדם מתקדש למטה, כמו החברים שמקדשים עצמם משבת לשבת, בזיווגם, בשעה שהזיווג העליון נמצא. כי בשעה ההיא נמצא רצון והברכה מוכנה. אז מתדבקים הכול כאחד, הנפש של שבת, והגוף הנולד המזדמן בשבת. וע"כ כתוב, איש אימו ואביו תיראו, שהם זיווג אחד בגוף, באותה שעה שהתקדש. כלומר, שהמשיכו בזיווגם גוף קדוש. ואת שבתותי תשמורו, זה שבת עליון, ז"א, ושבת תחתון, המלכות, שהם מזמינים הנפש לגוף מהזיווג העליון, שמזיווג ז"א ומלכות נולדה הנפש. וע"כ, את שבתותי תשמורו, מורה שניים. והכול מתדבק זה בזה. אשרי חלקם של ישראל.

33. ואת שבתותי תשמורו, היא אזהרה לאלו, המחכים לזיווגם משבת לשבת. כמ"ש, לסריסים אשר ישמרו את שבתותי. סריסים, הם החברים שמסרסים עצמם כל שאר הימים, כדי לעסוק בתורה, והם מחכים משבת לשבת. אשר ישמרו את שבתותי. ישמרו פירושו

26. איש אימו ואביו תיכראו, ואת שבתותי תשמורו. פרשה זו היא כלל התורה. וא"כ יש לדייק, למה הסמיך יראת אב ואם לשבתותי? כי מי שירא מאביו ומאימו, שומר את השבת.

27. למה ביראה הקדים אימו לאביו? כתוב, איש אימו ואביו תיראו. משום שאין רשות בידי אימו להטיל יראה, כאביו. לכן הקדים הכתוב את היראה שלה.

28. כתוב, קדושים תהיו, שהאדם צריך להתקדש באשתו יחד. וממי השבח יותר חשוב בקדושה ההיא? מן הנוקבא, מפני שאינה יודעת תורה וקדושה כמו הזכר, משום זה הקדים אימו, וכתוב, איש אימו ואביו תיראו.

29. איש אימו ואביו תיראו, שהקדים אימו לאביו, כמ"ש, ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמיים. ובמקום אחר הקדים שמיים לארץ. להראות ששמיים וארץ נעשו ביחד. אף כאן הקדים האם לאב, ובמקום אחר הקדים האב לאם, להראות ששניהם כאחד השתדלו בו, ושניהם שווים ביראה ובכבוד.

30/1. ואת שבתותי תשמורו. מורה על שתי שבתות, יום שבת, ז"א, וליל שבת, המלכות, השקולים זה כזה, והכול כאחד נשקל במשקל אחד. וע"כ כלל אותם הכתוב יחד. כתוב, ושמרתם את השבת, כי קודש היא לכם. וכתוב, זכור את יום השבת לקדשו. כאן כתובה שמירה, וכאן כתובה זכירה. אלא פסוק אחד הוא באב, ז"א, בזכור. ופסוק אחד הוא באם, המלכות, בשמירה.

לי כוח לעשות רצונך במדרגות שלך, שהם או"א, חו"ב, ואני בן שלהם. כי משה, הוא דעת, בן לחו"ב. ובייחודך, שניהם אחד, ואתה השווית יראת או"א ליראה שלך, מאחר שאתה באמצע. כי חו"ב בימין ובשמאל והכתר עליהם באמצע. אחד ולא שניים, בלי שותפות, אע"פ שהם, או"א, אחד ע"י שותפות שלך, אבל אתה אחד בלי שותפות של אחר. ומשום זה כתוב בך, ואין אלקים עימדי.

38. תן לי כוח להתעורר בתחילה בכבודך, ואח"כ בכבוד אבי ואימי שבשמיים, ז"א ומלכות, שכתוב עליהם, גוֹזַל אביו ואימו ואומר אין פֶּשַׁע, חָבֵר הוא לאיש משחית. ואין אביו אלא הקב"ה, ז"א. ואין אימו אלא כנ"י, המלכות. והכבוד שלך הוא אבא, החכמה, הכלולה בע"ס מלמטה למעלה שלו, כי החכמה אינה מאירה אלא רק מלמטה למעלה. ושניהם, חו"ב, הם כיסא וספסל תחתך לכבודך.

39. וכך התקינו, שהקטן יכבד את הגדול שלמעלה ממנו. אבא, חכמה, הלוא אב אחד לכולנו, שיהיה משמש תחתך. ואתה כתר עליון על ראשו. ואין כתר עליך. ואין אלוה אחר. ואמא, בינה, צריכה לשמש לאבא, ולהיות כיסא תחתיו.

40. המילה, ויאמר, הוא אבא בכל מאמר, עד ל"ב פעמים אלקים, שאמר, יהי כן, ויהי כן. ואמא עשתה מאמרו מיד. ומשום שעשתה מאמרו וציוויו בלי עיכוב כלל, בל"ב שבילים של החכמה המאירים בל"ב אלקים שבבינה, שבהם נבראו כל מעשה בראשית, היא נקראת כבוד, כי כבוד בגי' ל"ב. כמ"ש, ובהיכלו כולו אומר כבוד. וכן, ברוך כבוד ה' ממקומו. וכן, איה מקום כבודו להעריצו. שכל אלו הם בינה, הנקראת כבוד.

41. התרגום של כבוד אביו הוא, יְקָרָא דְאֲבִיָּהּ. וזוהי שכתוב, תורת ה' תמימה. עליה כתוב, יקרה היא מפנינים. הרי שהתורה, ז"א, שנקראת יקרה, היא כבוד אבא. וישראל, שנקראו בנים, הם בכלל בן ובת מצד ת"ת ומלכות. באלו בן ובת, הכבוד של אביו ואימו, שהם חו"ב, לעשות הציווי של אבא, והציווי של או"א הן מצוות עשה. והרי יש מצוה ועושה, ומשום כך זה נעשה ונשמע, שזהו כבוד של או"א, שיצווה לבנו, שיעשה כך, והוא עושה מיד בלי עיכוב כלל.

42. ועילת על כל העילות, הכתר, אני רוצה להשתדל בכבודך, לתקן מידות דאו"א, דחו"ב, לכבודך. תהיה בעזרי לסדר הכול כראוי. ואתה תסדר לי, ולכל בעלי הישיבות שלמעלה ושלמטה, ולמחנות המלאכים העליונים והתחתונים, שיהיו מתוקנים ומסודרים לכבוד שלך, כתר, ולכבוד

המתנה. משום זה כתוב, ואת שבתותיי תשמורו. איש אימו ואביו תיראו, זה אב ואם של הגוף. ואת שבתותיי תשמורו, זה אב ואם של הנפש, שהם שני שבתות, ז"א ומלכות. והכול מתדבק זה בזה. אשרי חלקם של ישראל.

34. איש אימו ואביו תיראו ואת שבתותיי תשמורו. מצוות אלה שקולות זו כנגד זו, ששקול כבוד אב ואם לכבוד של שבת. באביו הקדים כבוד, כמ"ש, ואם אב אני איה כבודי, ואם אדונים אני איה מוֹרְאִי. כבודי, עולה בחשבון מ"ב (42), שהם עשרה מאמרות, ול"ב (32) אלקים, הכתובים במעשה בראשית.

הזוהר מפרש אביו ואימו בז"א ובמלכות, שהם שקולים כשבת, כי, ושבתותיי תשמורו, הם ב' שבתות, ז"א ומלכות. וא"כ שניהם עניין אחד. ועל השאלה, שביראה מקדים אימו לאביו, ובכבוד מקדים אביו לאימו, מביא הכתוב, ואם אב אני איה כבודי, ואם אדונים אני איה מוראי. אשר באב, ז"א, נוהג כבוד, ובאם, המלכות, הנקראת אדנ"י, נוהג מורא. וע"כ במורא מקדים האם, ובכבוד האב. הכבוד הנוהג בז"א, הוא להמשיך לו המוחין דהארת חכמה שבבינה, שהוא ל"ב אלקים שבמעשה בראשית, המוחין של הארת חכמה, שהם עשרה מאמרות ול"ב (32) אלקים.

35. ובכל מקום, כמ"ש, פְּבֹד חַכְמִים יִנְחָלוּ. אין כבוד אלא תורה, ז"א, משום שאלו ל"ב אלקים שבתורה הם הכבוד שלו. כי כבוד בגי' ל"ב, שהם החכמה. ואלו החכמים שבתורה, חכמים בחכמה, יורשים כבוד זה, שהוא המוחין של ל"ב אלקים. ולא הכסילים, שעליהם כתוב, וכסילים מרים קלון. ומאין לנו, שמי שאינו יודע בתורה נקרא כסיל? כי כתוב, וכסיל לא יבין את זאת. ואין זאת אלא תורה, כמ"ש, וזאת התורה אשר שם משה.

36. אמר רבי שמעון למשה, משום שאתה חלש, פתחתי הפרשה באלו המצוות, כדי להיות מעט עזר לך. התחזק בעצמך, כי המחנות של הישיבות באים אליך במצווה שלאחר זו, שהיא המצווה, להעמיד עליך מלך למעלה. והקב"ה יקים אותך מלך בעליונים ובתחתונים בצורתו, משום שהחכמים שבישיבה, עליהם השכינה העליונה, בינה, והתחתונה, מלכות. שהן שתי אותיות ה' של השם הוי"ה. והקב"ה, ו', מלך, באמצע שתי אותיות ה', ואחוז בעליונים ובתחתונים, בבינה ובמלכות. כך אתה תהיה בצורתו, בן שלו, קום בכבוד המלך.

37. קם משה ונשא ידיו למעלה, אל הכתר, ואמר, יהי הרצון שלך, עילת העילות, שאתה מתעלה מעילה לעילה, עד שאין עילה למעלה ממך. כי אתה למעלה מכל עילה. ויהי רצונך לתת

בשמש ובלבנה, שהאור שלהם מסתלק בלילה שאין השמש מאיר אלא ביום, והלבנה רק בלילה.

46. אם האור של הלבנה הוא מהשמש, אע"פ שנאסף אורו, הוא מאיר בלבנה ובכוכבים. נמצא, שהשמש מאיר גם בלילה. מצד אחר, אנו רואים בליקוי הלבנה והשמש, שהסתלק אורם ונשארו כגוף בלי נשמה. משום שיש אדון עליהם המחשיך מאורם. אבל עיקר האור הוא, מקום הנובע ואין הפסק לאור שלו. ואין עליו אלוה אחר שיפסיק ממנו אורו.

47. ועילת העילות, אחרי שאתה בתורה, אין הפסק למעיין של אור התורה. יהי רצון שלך, שלא תזוז מאבא ומאמא שלי, שהם תורה ומצווה, ז"א ומלכות. ולא מבניו, שהם ישראל. וכך הוא מי שממית עצמו על התורה, שהיא יקרה, התורה מתקיימת בו ואינה נפסקת ממנו. משא"כ, מי שאינו משתדל בה, אלא אע"פ שעושה מצוות חכמים, ששומע מחכמים ועושה, הוא משמש שלהם, הוא עבד ולא בן. אלא אם הוא עבד נאמן, אדונו משליט אותו על כל אשר לו.

48. אבל מי שאינו עוסק בתורה, ואינו משמש חכמים, לשמוע מהם המצוות, לקיים נעשה ונשמע, אלא שחוטא ועובר על מצוות לא תעשה, הוא שקול ודומה לאוה"ע עכו"ם, בניו של ס"מ ונחש, שכתוב בהם, וכסילים מרים קלון, שלא רצו לקבל התורה. כי כל מי שאין בו תורה אין בו כבוד, כמ"ש, פְּבוֹד חַכְמִים יִנְחֵלוּ.

של או"א, חו"ב, להיות ספסל תחת רגליו, ולעשות הציווי של או"א בכל המצוות שלו, ולירוא ממנו בכל מצוות לא תעשה.

43. וזהו, איש אימו ואביו תיראו. וסמוך לו, ואת שבתותיי תשמורו. ובפסוק אחר, ואת מצוותיי תשמרו. מצד מצוות עשה, שהן כיבוד, מקדים אבא לאמא, וזהו י"ה, שאבא קודם, משום שמצוות עשה הן מצד אבא. מצד לא תעשה, שהן יראה, מקדים אמא לאבא, וזהו ה"י, שאמא, שהיא ה', קודמת לאבא, שהוא י'. כמ"ש, כבוד אלקים הַסֵּתֵר דָּבָר, לאלו שאינם משתדלים בכבוד הזה, במצוות, הסתר דבר מהם.

44. ועליהם כתוב, וכסילים מרים קלון. אלו הם עמי הארץ, שאינם משתדלים בכבוד התורה. ואיך אומרים, אבינו שבשמיים, שמע קולנו, חוס ורחם עלינו, וקבל תפילתנו? הרי הקב"ה יאמר להם, ואם אב אני איה כבודי, איה השתדלותכם בתורה ובמצוות שלי לעשות הציווי שלי, מי שאינו יודע מצוות אדונו, איך יעבוד אותו?

45. חוץ ממי ששומע מחכמים ועושה, אע"פ שאינו יודע מעצמו. וזה כנגד נעשה ונשמע, ששומע מחכמים ועושה. ועכ"ז, יש הפרש למי שאינו מקבל מאדונו, אלא משלו. ומהו ההפרש בין זה לזה? משה קיבל תורה מסיני, ואח"כ מסרה ליהושוע. וכך מי שמקבל מאחר, דומה לקבלת הלבנה והכוכבים מהשמש, שבקיבול הזה מתמלא. ומי שמקבל, אפשר שהשפע יסתלק ממנו, כמו

בן יכבד אב

49. כתוב, בן יכבד אב ועבד אדונו. בן יכבד, ע"מ שלא לקבל שכר. אבל מצווה הוא בכבוד אבא ואמא, ואם אינו רוצה לעשות, ייסרו אותו אבא ואמא, עד שעושה בעל כורחו. ואם הוא בן גדול, ב"ד כופים אותו. ואם אינו רוצה לעשות, כתוב בו, בננו זה סורר ומוֹרֶה, איננו שומע בקולנו. ודנים אותו בסקילה. אבל עבד, המשמש ע"מ לקבל שכר, אם אינו עושה מצוות אדונו, אדונו מעביר אותו מביתו, ולוקח אחר. מה שאינו יכול לעשות כד לבנו, אלא או שיעשה מצוותו, או שיהרוג אותו.

50. מי גרם לבן שלא יעשה מצוותו, כיוון שבנו הוא? ודאי התערבות של רע שיש בו, וזה גרם לישראל שיחטאו לפני אביהם שבשמיים. כמ"ש, ויתערבו בגויים. וזה גרם הריגה לישראל, ונחרב ביהמ"ק. ומשום זה אין מקבלים גרים לימות המשיח, אלא כמ"ש, ה' בדד יִנְחֵנו ואין עימו אֵל יִכָּר.

51. כי ישראל הם מעה"ח. ויש עבד טוב ועבד

49. רע. מצד מט"ט עבד טוב, עבד נאמן לרבו. עבד רע, הוא ס"מ. אבל מי שמעה"ח, הוא בן עוה"ב. בן מצד בן י"ה, ז"א, כי בינה אותיות בן י"ה. ויורש המלכות, ה' דהוי"ה. ויורש אותה אם עושה מצוות אבא ואמא. משום שהמלכות היא מצוות המלך, ועליה כתוב, מדוע אתה עובר את מצוות המלך. היא מצווה, וציווי המלך על עשה ולא תעשה.

50. היא מצווה מהתורה, מת"ת. וכאן אין פירוד בין תורה ומצווה, כי התורה היא כלל, והמצוות שבה הן פרטיה, והם אחד. הקב"ה אמת, תורתו תורת אמת, הוא תורתו ומצוותו, להיותם אחד. כמו הבינה, שהיא תורתו ומצוותו של החכמה. כי התורה והמצווה העליונות הן חו"ב, שהם אחד ואינם נפרדים לעולם. ויש תורה דבריאה, ז"א דעולם הבריאה. וחכמה דבריאה ובינה דבריאה. וכך בכל המידות יש חו"ב ותורה ומצווה.

בעולם הבריאה יכול הבן להיות בתורה זו בלי מצווה, ומצווה בלי תורה, בפירוד. מעולם

53. ומשום זה באצילות, התורה היא עה"ח, שהשגתה היא שכר העוה"ב, הבינה. ואילן זה נקרא עה"ח, ונקרא עוה"ב מצד הבינה. ולא נקרא שכר, משום שהוא בן משם, אינו עוסק בתורה לקבל שכר, לא במעשה ולא בדיבור ולא במחשבה.

הבריאה נמשך בן סורר ומורה, כי בעולם הבריאה כבר נמצאות קליפות, כמ"ש, זה לעומת זה עשה האלקים. אבל מעולם אצילות אין פירוד. וכן נשמה, הנמשכת משם, אין חטא בא על ידה. ואין בה משם לא עונש ולא שכר ולא מיתה. כי אין שם קליפות כלל, כמ"ש, לא יגורך רע.

בן בכור

טוב הוא. פירוש, המלאך מט"ט נקרא עה"ח טו"ר. ומשה הוא בחינת הטוב שלו.

56. ומשם קרא לך הקב"ה, עבד נאמן. כי עבד הוא מצד מט"ט. אח"כ עלית להיות מלך. כמ"ש, ויהי בישורון מלך. ואח"כ בן בית למעלה. מלך, היית מצד המלכות דבריאה, בן בית מצד הבינה דבריאה. ועתה אתה מלך מצד האילן, המלכות דאצילות. בן בית מצד י"ה, ת"ת דאצילות, אשרי חלקך. ומי גרם לך זה? משום השתדלותך בתורה ובמצווה, לייחד הקב"ה ושכינתו, להביא המלך על מקומו, ועל צבאיו למעלה ועל ישראל למטה.

57. ומשום זה יורשים כולם ממנו נשמות דאצילות, ונקראים בנים שלו, משם הוי"ה דאצילות, שאין שם פירוד וקיצוץ. ובתחילה נאמר בהם, שהם בנים להקב"ה ולשכינתו, מצד הוי"ה שבעולם הבריאה, כמ"ש בו, כל הנקרא בשמי ולכבודי פָּרְאֲתִיו, יצרתיו אף עשיתיו. בראתיו מצד הוי"ה שבבריאה. יצרתיו, מצד יצירה. אף עשיתיו, מצד העשיה. ועתה נעשו בנים של הוי"ה דאצילות.

54. בא רבי שמעון ונישק ידיו של משה. אמר, ודאי אתה בן מעולם אצילות, בצורת הבן הבכור שלו, ת"ת, בן או"א עילאין, שאצילות שלו הוא בלי הפסק. לא קדם לך בן אחר, לא במחשבה ולא בדיבור ולא במעשה. אמר משה, ואתה והחברים, וראשי בעלי הישיבות, המזומנים כאן עימי, הם בלי הפסק כלל, ובלי תערובת מס"א, בבחינת עולם האצילות. נישקו כולם זה לזה, ונודעו באחוה, ובכו.

55. פתח רבי שמעון ואמר, עכ"ז הבן הבכור, משה, חייבים כל אחיו בכבודו, כי כתוב, כבד את אביך. אַתָּה, הוא לרבות אחיך הגדול, שאתה מחויב בכבודו. ואפילו מכל הבחינות, כבר מפורש עליך בתורה שהכתוב, בְּשֵׁגֶם, זה הבל. שמשה היה נשמת הבל. ולא היה לאדה"ר בן ראשון לפניו. כי קין היה מצד הנחש, והבל היה מצד אדם. בשגם זה משה, כי בשגם אותיות משה, בן המלך בכל מקום. אתה בכור מצד עה"ח טו"ר, אתה הוא טוב, כמ"ש, ויָרָא אלקים את האור כי טוב. וכן, ויָרָא אותו כי

שום תשים עליך מלך

ומאיר בהן, ומקשר אותן ומייחד אותן. **59.** כך אתה תהיה מנהיג לישראל, בכל המידות הטובות של הכתר. ותסדר כל אחד כראוי לו. הבכור כבורתו, והצעיר כצעירותו, ובינוני לפי מדרגתו. ותקשר אותם קשר אחד לאביהם שבשמיים, שיהיו כולם בשפה ברורה, לברך להקב"ה, ולקדש אותו, ולייחד אותו, במדרגה שלך, במחשבה שלך, באצילות שלך. שהתקיים בך הכתוב, וְאֶצְלַתִּי מִן הָרוּחַ אֲשֶׁר עֲלֶיךָ, ושמתי עליהם. קום והתעורר במצווה, להכרית זרעו של עמלק.

58. ובך התקיימה המצווה, שמצווה על ישראל, להעמיד עליהם מלך. כמ"ש, שׁוֹם תשים עליך מלך. והתקיים בך בתחילה הכתוב, ויהי בישורון מלך. שהיה מלך ראשון על ישראל. וכולם מתנהגים אחריו, כאיברים המתנהגים כולם בכוח תנועת הנשמה, המתפשטת לכל איבר. משום שכתר עליון, שאתה תהיה מעוטר בו, שבו עילת העילות, הוא כתר על הכול, נסתר וגנוז בפנימיות שלו, וממנו מתפשט על כל הספירות, ומסדר אותן. שחסד יהיה גדול, ודין יהיה קטן, ורחמים בינוני. ומנהיג אותן כרצונו,

אדה"ר לא היה לו מעוה"ז כלום

[אדה"ר לא הוה ליה מעוה"ז כלום]

אותם. כמו שהאדם צריך לכבד את הקב"ה ולירוא ממנו, מצד הרוח שנתן בתוכו, כך הוא

60. איש אימו ואביו תיָרָאוּ. מצווה לכבד אב ואם. שצריך האדם לירוא מאביו ומאימו, ולכבד

הנקראת המקדש העליון. אשר אז היא דומה לגמרי לאמא, בינה, ואין בה מבחינתה עצמה כלום.

אבל אחר שחטא ואכל מעצה"ד, אז נפגמה המלכות מחמת חטאו, וירדה מבינה ונפלה לבי"ע. וגם הוא נפל וירד עימה לעשיה. ונגלתה בו המלכות דמדה"ד. ואז היה צריך שיהיה בו מבחינת המלכות הזו, ונצרך לגוף אחר, בעור ובבשר. שיהיו בו בחינות ז"א ומלכות, כי העור הוא מלכות, ובשר הוא ז"א. כמ"ש, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם, שנעשה זיווג מזו"ן שבמקומם עצמם, שהמשיכו לו כותנות עור, המלכות, שיש בה תערובות ממלכות דמדה"ד, אשר צריכים לצרף ולזכך אותה, שממנה נמשכת הפסולת.

כשימוש ההוא לא נמצא מקודם לכן ולא לאחר מכן, כי ז"א ומלכות עוד לא היו במצב גבוה כזה מקודם לכן, כי אז נתקנו משבירת הכלים ועלו כל כך גבוה, כדי להוליד אדה"ר במדרגת הבינה. ומכ"ש לאחר מכן, שלא תהיה עליה גדולה כזו. ואע"פ שגם עתה יש עליות ז"א ומלכות לאו"א עילאין, הנה היא רק בשבת, שהיום גרם. אבל אז היה זה מחמת עצמם, כי נטהרו לגמרי מבחינת מלכות דמדה"ד ע"י המאציל.

כי עוד לא יצא האומן לצורף, שהיו אז במעלה העליונה, עד שלא היה שום עניין שהמאציל ייצא לצרף וללבן המדרגות, מהפסולת הבאה ע"י המלכות דמדה"ד. משא"כ אחר החטא, כבר התערבה המלכות דמדה"ד בכל המדרגות, שצריכים לצרף וללבן אותה.

64. עד שבא חנוך, ולקח אותו הקב"ה מארץ, ונבררה ממנו הפסולת והבדיל מהכסף. וכן בכל אלו הצדיקים שבארץ. ואח"כ נתקנה המלכות, שנגנזה בה המלכות דמדה"ד, ואינה נראית עוד. ואז נעשו מזיווג ז"א ומלכות רוחות ונשמות. והגוף מלמטה בארץ. וע"כ בשותפות שלמעלה ולמטה בא האדם לעולם, וצריך לירוא מאלו השותפים ולכבד אותם.

צריך לכבד אביו ואימו, מצד הגוף שלו, ולירוא מהם, כי הם משתתפים עם הקב"ה ועשו לו גוף. ולפי שהם שותפים במעשה, יהיו גם שותפים ביראה ובכיבוד.

61. כעין זה, ג' שותפים נמצאים למעלה באדם. אדה"ר, אע"פ שגופו היה מעפר, לא היה מעפר שכאן, שבעוה"ז, אלא מעפר ביהמ"ק למעלה, שבעולם הבריאה. אבא ואמא נמצאו, שהם ז"א ומלכות, ומלך עליון, בינה, השתתף עימהם, ושלח בו רוח החיים, ונברא. וכעין זה, ג' שותפים, נמצא הכול למעלה ולמטה. וע"כ צריך האדם לירוא מהקב"ה, ולירוא מאביו ומאימו.

62. אדה"ר לא היה מהעוה"ז, ממלכות דמדה"ד. צדיק אחד, יסוד דז"א, עשה שימוש בנוקבא, במלכות שהייתה מלבישה את הבינה, ונעשה מהשימוש הזה גוף אחד, שהארתו הייתה יותר מכל המלאכים השליחים שלמעלה. וכשנברא הגוף ההוא, שלח המלך העליון, בינה, בצדיק, יסוד דז"א, כ"ב (22) אותיות, והשתתפה עימהם הבינה, ויצא לעולם.

63. כיוון שיצא אדה"ר לעולם, ראו אותו השמש והלבנה, ונסתמו אורותיהם, שתפוח רגלו של אדה"ר החשיך האור שלהם, משום שיצא ממעשה השמש והלבנה העליונים, ז"א ומלכות. כיוון שחטא, נחשך ומיעט את עצמו, ונצרך לגוף אחר, בעור ובבשר. כמ"ש, ויעש ה' אלקים לאדם ולאשתו כותנות עור וילבישם. כשימוש ההוא שעשה אותו צדיק בנוקבא, ללידת אדה"ר, לא נמצא מקודם לכן ולא לאחר מכן. כי עוד לא יצא האומן לצורף.

אדה"ר נולד ויצא מזיווג ז"א ומלכות. אבל בעת ההיא היו ז"א ומלכות מלבישים לאו"א. והתחתון המלביש העליון נעשה כמוהו. וע"כ נולד אדה"ר מאמא, ישו"ית, בינה. אדה"ר לא היה מהעוה"ז, שלא היה בו כלום מבחינת מלכות, המכונה העוה"ז. אע"פ שגופו היה מעפר, ממלכות, המכונה עפר, לא היה מעפר שכאן, מהמלכות שבמקומה, כמו עתה, אלא מעפר ביהמ"ק למעלה, ממלכות שהלבישה לאמא,

האישה אשר נתת עימדי

אותה לפניו, להשגיח בה בכל יום להטיב לאדם בזכותה. עבר האדם על דברי תורה, העבירה עולה לפניו, ואומרת, אני מפלוני שעשה אותי. והקב"ה ממנה אותה ועומדת שם להשגיח בה, לכלות אותה. כמ"ש, ויָרָא ה' ויִנְאָץ מִכַּעַס בְּנֵי וּבְנֹתָיו. וירא, העבירה ההיא העומדת לפניו.

67. חזר בתשובה, כתוב, גם ה' העביר חטאתך לא תמות. שהעביר מלפניו אותה העבירה, כדי

65. בכל דבר משגיח הקב"ה ומסתכל בכל המעשים, ומביא בדין על כולם, אם טוב ואם רע. כמ"ש, האלקים יביא במשפט על כל נעלם, אם טוב ואם רע.

66. כמה צריך האדם להישמר מעוונותיו, כדי שלא יחטא לפני המלך הקדוש? אדם שעושה מצווה, מצווה זו עולה ועומדת לפני הקב"ה, ואומרת, אני מפלוני שעשה אותי. והקב"ה ממנה

69. והרי כתוב, ויאמר ה' אלקים, לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו. הרי שאשתו נבראה לבדה, והייתה כנגדו, ולא דבוקה בו בגוף אחד. אלא, אעשה לו, כלומר עתה אעשה לו, שתהיה כנגדו. אבל מקודם לכן נבראו דבוקים זה בזה בגוף אחד.

כך הוא ודאי שאדם היה לבדו, שלא היה לו עזר בנוקבא שלו, משום שהייתה דבוקה בצלעותיו. ומה שאמר, אעשה לו עזר, משמע שכך הוא, כי לא כתוב אברא לו עזר, משום שכתוב, זכר ונקבה בָּרָאם, שמשמע שתכף בעת שנברא, כבר היו זכר ונקבה. אבל כתוב אעשה, כלומר אתקן, שהקב"ה לקח אותה מצלעותיו ותיקן אותה בתיקון, והביא אותה לפניו. ואז השתמש אדם באשתו, והייתה לו עזר.

שלא יסתכל בה, ולהטיב לו. וע"כ כתוב, אֵל תִּפֶן אֶל קִשְׁי העם הזה, ואל רשעו ואל חטאתו. שלא יסתכל בהם. מכאן משמע שכתוב, נִכְתַּם עוֹנוֹךְ לפניי.

68. ויאמר האדם, האישה אשר נתת עימדי, היא נתנה לי מן העץ נְאוּכָל. משמע מכאן, שאדם וחיה נבראו יחד, ודבוקים זה בזה בגוף אחד, כמ"ש, אשר נתת עימדי. ולא כתוב, אשר נתת לי.

כתוב, אני האישה הניצבת עימך בזה. ולא כתוב, הניצבת לפניך. אם היה כתוב, הניתנת עימך, היה כך, כמו בכתוב, אשר נתת עימדי, אבל כתוב, הניצבת, הרי המשמעות, שהייתה ניצבת לבדה ולא דבוקה בו.

אסור להסתכל ביופי האישה

[אסיר לאסתכלא בשפירו דאתתא]

72. וכל מי שמסתכל ביופי האישה ביום, הוא בא להרהר בלילה. ואם עולה עליו ההרהור ההוא הרע, האדם עובר משום הכתוב, ואלוהי מסכה לא תעשו לכם. כי אותן הקליפות, היונקות מזה, נקראים אלוהי מסכה. עוד, אם שימש באשתו בזמן שחושב באותו ההרהור הרע, אלו הבנים שמוליד, נקראים אלוהי מסכה. וע"כ כתוב, אל תפנו אל האלילים ואלוהי מסכה לא תעשו לכם. אסור לאדם להסתכל באלילי עבודה זרה, ובנשים של העמים, ולא ליהנות מהם, ולא להתרפא מהם. כי אסור לאדם להסתכל במקום שאינו צריך.

70. יופיו של אדם היה מהארת הקשר העליון מזוהר המאיר, מהארת אבא, כי היה לו נשמה דנשמה מאבא דאצילות. יופיה של חוה היה, שכל הבריות לא היו יכולים להסתכל בה, שהנשמה דנשמה שלה הייתה מאמא דאצילות. ואפילו אדם לא היה מסתכל בה עד הזמן שחטאו, והוסר היופי שלהם, אז הסתכל בה אדם והכיר בה לשמש עימה. כמ"ש, ויידע אדם עוד את אשתו. ויידע אותה בכל. ויידע בתשמיש. ויידע, שהכיר בה והסתכל בה.

71. אסור לאדם להסתכל ביופי האישה, כדי שלא יבוא להרהור רע, ויהיה נעקר לדבר אחר, שתיעקר ממנו טיפה לבטלה.

הסבי עיניך מנגדי

כי בשעה שאלו העיניים של המלכות מסתכלות בהקב"ה, אז מתעוררים בליבו של דוד חיצי אהבה ממרגמות באהבה עליונה. וברוב השלהבת של האהבה העליונה אליו, אמר, הסבי עיניך מנגדי. החזר עיניך ממני לצד אחר, כי הן שורפות אותי בשלהבת האהבה. וע"כ כתוב בדוד, והוא אדמוני עם יפה עיניים וטוב רואי. ומשום הדוד העליון היפה, שהאהבה והתשוקה של הקב"ה להידבק בו, אמר דוד, פנה אליי וחונני.

האור דבינה מקו שמאל מכונה זהב. גולגולת של זהב, הם ג"ר שבמלכות, ראש וגולגולת, שמאירים בהארת החכמה מקו שמאל שבבינה, המכונים זהב. ויש בהארה זו שבע ספירות חג"ת נהי"מ, שבעה תכשיטים משבעה מיני זהב. היופי הוא מהארת החכמה.

73. פנה אליי וחונני, תִּנֶּה עוֹזֵךְ לעבדך. פנה אליי וחונני, האם לא היה להקב"ה אדם יפה בעולם כדוד, שהוא אמר, פנה אליי וחונני. דוד אחר יש לו להקב"ה. מלכות, הנקראת דוד. והוא ממונה על כמה גדודים עליונים ומחנות. וכשרוצה הקב"ה לרחם על העולם, הוא מסתכל בדוד הזה, ומאיר לו פנים, והוא מאיר אל העולמות ומרחם על העולם.

74. היופי של דוד הזה מאיר אל העולמות כולם. ראשו, גולגולת של זהב הנרקמת בשבעה תכשיטים משבעה מיני זהב. וחביבות הקב"ה היא לנגדו. ומרוב אהבתו אליו, אמר אל הקב"ה, שיחזיר עיניו לנגדו ויסתכל בו, שאמר, פנה אליי וחונני. משום שהן יפות בכל, כמ"ש, הִסְבִּי עֵינֶיךָ מנגדי, שהן הרהיבוני.

77. אני ה', אלקי אברהם אביך ואלקי יצחק, הארץ אשר אתה שוכב עליה. שהתקפלה מתחתיו כל ארץ ישראל. וע"כ אמר לו, הארץ, אשר אתה שוכב עליה, לך אֶתְנַנָּה ולזרעך. ארץ ישראל, שהיא 400 פרסה על 400 פרסה, איך נעקרה ממקומה ובאה תחתיו? אלא ארץ אחרת עליונה יש לו להקב"ה, ונקראת ארץ ישראל, המלכות. והיא תחת מדרגת יעקב, שעומד עליה. כי יעקב מרכבה לז"א, והמלכות תחת ז"א, והוריש אותה הקב"ה לישראל מחמת האהבה שלהם, שתדור עימם, ותנהיג אותם, ולהגן עליהם מכל, ונקראת ארץ חיים.

75. כתוב, ראה ריח בני, כריח שדה, אשר בירכו ה'. משמע, שנכנס עם יעקב גן העדן, שהוא שדה תפוחים קדושים. איך היה יכול גן העדן להיכנס עימו? הרי גן העדן כמה גדול הוא ברוב ובאורך, כמה מיני בתים עליונים קדושים, מדרגות על מדרגות, מדורים על מדורים, יש שם. **76.** אלא גן אחר עליון קדוש, המלכות, יש להקב"ה. ובגן ההוא האהבה שלו, ומתדבק בו, ואינו שמור אלא להקב"ה לבדו, שהוא נכנס בה. וזה מוריש הקב"ה, שיימצא תמיד עם הצדיקים, וכש"כ שיימצא עם יעקב. וזה הזמין הקב"ה, שתיכנס עימו, לעזור לו.

אסור להסתכל במקום שהקב"ה מואס

[אסיר לאסתכלא באתר דקב"ה מאיס]

78. תעשה לך פסל. אני ה' אלקיכם, כנגד, אנוכי ה' אלקיך. איש אימו ואביו תיָרָאוּ, כנגד, כבד את אביך ואת אימך. ואת שבתותי תשמורו, כנגד, זָכוֹר את יום השבת לקדשו. ולא תישבעו בשמי לשקר, כנגד, לא תישא את שם ה' אלקיך לשווא. לא תגנובו, כנגד, לא תגנובו. ולא תִכְחָשוּ ולא תשקרו איש בעמיתו, כנגד, לא תענה ברֶעַךְ עַד שֶׁקֶר. מות יומת הנואף והנואפת, כנגד, לא תנאף. לא תעמוד על דם רֶעַךְ, כנגד, לא תרצח.

80. בעשרת הדיברות כתוב בלשון יחיד, אנוכי ה' אלקיך, זכור את יום השבת, לא תישא את שם ה', לא תרצח, לא תנאף, לא תגנובו. וכאן כתוב בלשון רבים, אני ה' אלקיכם, איש אימו ואביו תיראו, ואת שבתותי תשמורו, אל תפנו אל האלילים. אלא מיום שישראל היו נמצאים בעולם, לא היו נמצאים לפני הקב"ה בלב אחד וברצון אחד, כמו באותו יום שעמדו בהר סיני. וע"כ הכול נאמר בלשון יחיד. ואח"כ נאמר בלשון רבים, כי לא היו נמצאים כל כך ברצון אחד.

78. אסור לאדם להסתכל במקום שהקב"ה מואס אותו, ונפשו רחוקה ממנו. וכמו שאסור להסתכל במה שאוהב הקב"ה, הרי במה שרחוק ממנו, על אחת כמה וכמה שאסור: אסור לאדם להסתכל בקשת, משום שהיא מראַה הדמות העליונה, כי למלכות יש ג' גווני הקשת, ג' קווים שלה. וכן אסור לאדם להסתכל באות ברית שלו, משום שרומז לצדיקו של עולם. וכן אסור לאדם להסתכל באצבעות הכוהנים בשעה שפורשים ידיהם, משום ששם שורה הכבוד של המלך העליון. וכמו שבמקום קדוש עליון אסור להסתכל, במקום טמא רחוק כש"כ שאסור להסתכל. משום זה כתוב, אל תפנו אל האלילים. וכמו שלהסתכל בהם אסור, לעבוד להם או לעשות אותם, על אחת כמה וכמה.

79. אל תפנו אל האלילים. בא להזהיר את ישראל כבעשרת הדיברות, כי, אל תפנו אל האלילים, כנגד, לא יהיה לך אלוהים אחרים על פניי. ואלוהי מסכה לא תעשו לכם, כנגד, לא

אנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים

81. אנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים ואלקים זולתי לא תדע. לא כתוב, אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא, אנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים. האם מארץ מצרים היה להם מלך, ולא מקודם לכן? והרי כתוב, ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עימו, הסירו את אלוהי הנכר אשר בתוכם. ואח"כ כתוב, ונקומה ונעלה בית אל. אי"כ למה כתוב, מארץ מצרים?

83. ואח"כ ראו כמה ניסים וכמה גבורות. ולקח אותם הקב"ה לעבודתו. ומשום שכולם ראו כמה ניסים ואותות בעיניהם, וכל אלו אותות וגבורות, אמר, ואנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים, ששם היה הכבוד שלו בגילוי. ונגלה עליהם על הים, וראו זיו הכבוד העליון שלו פב"פ. שלא

81. אנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים ואלקים זולתי לא תדע. לא כתוב, אשר הוצאתיך מארץ מצרים, אלא, אנוכי ה' אלקיך מארץ מצרים. האם מארץ מצרים היה להם מלך, ולא מקודם לכן? והרי כתוב, ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עימו, הסירו את אלוהי הנכר אשר בתוכם. ואח"כ כתוב, ונקומה ונעלה בית אל. אי"כ למה כתוב, מארץ מצרים?

82. אלא מיום שהיו ישראל בעולם, לא נודע כבוד הקב"ה חוץ מאשר בארץ מצרים, שהיו בעבודה קשה, וצעקו לפניו, ולא השתנו מהמנהג שלהם לעולם. ושם נבחנו אבותינו כזהב מתוך

שעשיתי כל עשר המכות בארץ מצרים. ומשום זה, ואלקים זולתי לא תדע. שלא תאמר, שאחר הוא, אלא אני הוא הכול.

תאמרו, אל אחר הוא שדיבר עימנו. אלא אני הוא, שראיתם אותי בארץ מצרים. אני הוא, שהרגתי שונאיכם בארץ מצרים. אני הוא,

לא תלין פעולת שכיר

84. אפילו מכל אדם. וכש"כ עני. רב המנונא, כשהשכיר היה מסתלק מעבודתו, היה נותן לו שכרו, ואומר, קח את נפשך שהפקדת בידי, קח פיקדונך.

87. ואפילו אמר השכיר, יהיה שכרי בידך, איני רוצה לקבל שכרי, לא היה רוצה, ואומר, הפיקדון של גופך אינו ראוי להפקיד בידי, כש"כ פיקדון של הנפש. כי פיקדון של הנפש לא ניתן אלא להקב"ה, כמ"ש, בידך אפקיד רוחי. והאם בידי אחר, שאינו בעליו, מותר להפקיד שכרו? אפילו בידי בעליו מותר להפקיד, אחר שכבר נתן לו שכרו בידו.

88. כתוב, ביומו תיתן שכרו ולא תבוא עליו השמש. משמע, שמחויב לתת לו שכרו קודם ביאת השמש. א"כ למה כתוב, לא תלין פעולת שכיר, שרק לינת לילה אסורה? אין יום שאינו שולט עליו יום עליון אחר, ספירה אחת משבעה ימים עליונים חג"ת נה"ם. ואם לא נתן לו הנפש שלו, שכרו, באותו יום, הוא כמי שפוגם ליום ההוא העליון. ומשום זה, ביומו תיתן שכרו, ולא תבוא עליו השמש. והכתוב, לא תלין, סובב על העונש, משום שבלילה אין נפשו עולה למעלה, ונפשו של העני ושל אנשי ביתו עולות אז.

84. לא תעשוק את רעך ולא תגזול, לא תלין פעולת שכיר איתך עד בוקר. כמ"ש, ביומו תיתן שכרו ולא תבוא עליו השמש, כי עני הוא, ואלו הוא נושא את נפשו. לא תבוא עליו השמש, הזוהר, שלא תיאסף בגללו מהעולם, מטרם שיגיע זמנך להיאסף. כמ"ש, עד אשר לא תחשך השמש, שרומז על פטירת אדם מהעולם. מכאן, מי שממלא נפש העני, הנה אפילו כשמגיעים ימיו להסתלק מהעולם, הקב"ה ממלא את נפשו, ונותן לו יותר חיים.

85. לא תלין פעולת שכיר. מי שלוקח שכרו של העני, כאילו לוקח את נפשו ונפש אנשי ביתו. הוא המעיט את נפשו, הקב"ה ממעט ימיו, וממעט נפשו מהעולם. כי כל ההבלים, שיצאו מפיו של העני כל אותו היום, כולם עולים לפני הקב"ה ועומדים לפניו, ואח"כ עולות נפשו ונפשם של אנשי ביתו, ועומדות באלו הבלים של פיו, שתובעים דין לפני הקב"ה. ואז, אפילו נגזר על אותו האדם כמה ימים וכמה טוב, כולם נעקרים ממנו ומסתלקים ממנו.

86. ולא עוד אלא שנפשו אינה עולה למעלה. הרחמן יצילנו מהם ומעלבונם. אפילו עשיר הוא, אסור להלין שכרו. ואלו הוא נושא את נפשו,

ולפני עיוור לא תיתן מכשול

הדיבור של תורה שמוציא מפיו, הולך ומשוטט בעולם, ועולה למעלה. וכמה מלאכים עליונים קדושים מתחברים בדיבור ההוא, ועולה בדרך ישר, ומתעטר בעטרה קדושה, ומתרחץ בנהר של עוה"ב, בינה, הנמשך ויוצא מעדן, חכמה, ומתקבל בו, ונבלע בתוכו. והאילן העליון, ז"א, מתענג מסביב לנהר, שגורם שז"א יקבל הארת הנהר מבינה, ואז נמשך ויוצא אור עליון, ומתעטר באדם ההוא כל היום.

93. ומי שעוסק בתורה ואינו עוסק בה בדרך אמת, ובדרך הישר, הדיבור ההוא עולה ונוטה מהדרך, ואין מי שיתחבר בו, והכול דוחים אותו לחוץ, והולך ומשוטט בעולם ואינו מוצא מקום. מי גרם לו זה? אותו האדם שנטה מדרך הישר. כמ"ש, ולפני עיוור לא תיתן מכשול. שלא ייתן מכשול לדברי תורה שמוציא מפיו. ומשום זה כתוב, וְיָרַאתָ מֵאֱלֹקִים, אני ה'.

94. ומי שתשוקתו לעסוק בתורה, ואינו מוצא

89. לא תקלל חירש. כל ענף שלמטה מראה על שורשו למעלה. מי שמקלל חברו והוא נמצא לפניו, וביזה אותו, הוא כאילו שפך דמו. בשעה שאין חברו לפניו, ומקלל אותו, הדיבור ההוא עולה למעלה ומקטרג עליו.

90. אין דיבור, שיוצא מהאדם, שאין לו קול, והקול עולה למעלה, וכמה מלאכי חבלה מתחברים בו. עד שעולה ומתעורר המקום של תהום הגדול, הקליפות. וכמה מהם מתעוררים על האדם להעניש אותו. אוי למי שהוציא דיבור רע מפיו.

91. ולפני עיוור לא תיתן מכשול. מי שגורם לאחר שיחטא. וכן מי שמכה את בנו הגדול. ולפני עיוור לא תיתן מכשול, מי שלא הגיע להוראה ומורה. כמ"ש, כי רבים חללים הפילה ועצומים כל הרוגיה. וזה עבר על הכתוב, ולפני עיוור לא תיתן מכשול, משום שבהוראתו מכשיל את חברו לעוה"ב.

92. מי שהולך בדרך הישר בתורה, ומי שעוסק בתורה כראוי, יש לו חלק טוב תמיד לעוה"ב. כי

הם רפואה לנפשו. משום זה כתוב, תורת אמת הייתה בפייהו. האם יש תורה שאינה אמת? כן, שאם מי שלא ידע, מורה הוראה, היא אינה אמת. ומי שלומד דבר ממנו, לומד דבר שאינו אמת. ומשום זה כתוב, תורת אמת הייתה בפייהו.

96. עכ"ז צריך האדם ללמוד תורה מכל אדם, אפילו ממי שאינו יודע, משום שע"י זה יתעורר בתורה, ויבוא ללמוד ממי שיודע. ואח"כ יהיה נמצא שהלך בתורה בדרך אמת. יעסוק אדם לעולם בתורה ובמצוותיה, אפילו שאינו עושה לשמה, כי מתוך שלא לשמה בא לשמה.

מי שילמד אותו, ובאהבת התורה מדבר בה ומגמגם בה בגמגום, שאינו יודע, כל דיבור עולה, והקב"ה שמח בדיבור ההוא, ומקבל אותו, ונוטע אותו מסביב לאותו הנחל, בינה, ונעשים מאלו הדיבורים אילנות גדולים, אורות גדולים, ונקראים ערבי נחל. כמ"ש, באהבתה תשגה תמיד.

95. ודוד המלך אמר, הורני ה' דרכך, אֶהְלֵךְ באמיתך. וכתוב, ונחני באורח מישור למען שוריי. אשריהם היודעים דרכי התורה, ועוסקים בה בדרך הישר, שהם נוטעים אילנות החיים למעלה, שממשיכים מוחין לז"א, לעה"ח, שכולם

בצדק תשפוט עמיתך

יימצא זה בלא זה, וזוהי שלמות הדין.

99. וכך הוא משום שהקב"ה נמצא במקום המשפט, ומשום זה צריכים להשלים הדין. כמו שעושה למטה, עושה הקב"ה ממש למעלה. הקב"ה שם כיסא הדין בשעה שהדיינים יושבים. כמ"ש, פוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּיסָאוֹ. ומשם מיתקן הכיסא של הקב"ה, של בינה. הכיסא שלו, אלו הם צדק ומשפט. כמ"ש, צדק ומשפט מִכּוֹן כִּיסֵאךָ. ומי שדן דין, צריך לשבת בכיסא המלך. ואם פוגם אחד מהם, דומה כאילו פוגם כיסא המלך. ואז הקב"ה מסתלק מבין הדיינים, ואינו קם בדין שלהם. כמ"ש, עתה אקום יאמר ה'. וכתוב, רוֹמָה עַל הַשְּׁמַיִם אֲלֵקִים.

97. כתוב, לא תעשו עוול במשפט. ובסופו כתוב, בצדק תשפוט עמיתך. ב' מדרגות כאן, משפט וצדק. אחת היא רחמים, משפט, ז"א. ואחת היא דין, צדק, מלכות. וזו מתבשמת בזו.

98. כשמתעורר צדק הוא דן דין לכל ביחד, כי אין בו רחמים ולא ויתור. כשמתעורר משפט, יש בו רחמים. האם יכול שיהיה הכול במשפט? כתוב, בצדק תשפוט עמיתך, משום שצדק אינו דן לזה וסולח לזה, אלא דן הכול יחד, בהשוואה אחת. כעין זה הכתוב, לא תישא פני דל ולא תהדר פני גדול, אלא כולם בהשוואה אחת, בצדק. האם יכול שיהיה כל הדין בצדק בלבד? כתוב, תשפוט, שצריכים לחבר אותם יחד, שלא

הוכח תוכיח את עמיתך

מוכיח אותו בגלוי, שמעניש אותו בכספו, בבניו, שהכול מתלחשים עליו, ובאים אליו, לעורר אותו בתשובה. אם מקבל, טוב. ואם לא, מתחיל אדונו לעשות רצונו, ואינו מתקיף אותו יותר לעולם. כעין זה צריך להוכיח את חברו. בתחילה בסתר, אח"כ בין אוהביו, ואח"כ בגלוי. מכאן והלאה יעזוב אותו ויעשה כרצונו.

102. ע"כ כתוב, הוכח תוכיח את עמיתך. הוכח, בסתר, שלא יידע בן אדם. תוכיח, בין חבריו ואוהביו. את עמיתך, בגלוי. וע"כ לא כתוב בתחילה תוכיח, שפירושו בין חבריו, אלא הוכח בסתר. הוכח, אם הוא אדם שמתבייש, לא יאמר לו, ולא יוכיח אותו, אפילו בסתר, אלא יאמר לפניו, כמי שמספר דברים אחרים, ובתוך אלו הדברים יזכיר, מי שעשה אותו עוון, הוא כך וכך, כדי שהוא יבין בעצמו, ויעזוב אותו עוון. וע"כ הוכח. ואם לא, תוכיח. ואח"כ בגלוי, את עמיתך. מכאן ואילך, ולא תישא עליו חטא. שלא יוכיח אותו יותר.

100. לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכח תוכיח את עמיתך ולא תישא עליו חטא. מצווה זו היא להוכיח אותו שחוטא, ולהראות לו אהבה רבה, שאוהב אותו, כדי שהמוכיח לא ייענש. כי בהקב"ה כתוב, את אשר יֶאֱהַב ה' יוכיח. וכמו שהקב"ה עושה ומוכיח למי שאוהב אותו, כך ילמד האדם מדרכו זו, ויוכיח את חברו שאוהב אותו. הקב"ה מוכיח את האדם באהבה, בסתר. אם מקבל תוכחתו, טוב, ואם לא, הוא מוכיח אותו בין אוהביו. אם מקבל, טוב, ואם לא, הוא מוכיח אותו בגלוי לעיני כל. אם מקבל, טוב, ואם לא, עוזב אותו ואינו מוכיח אותו יותר, כי עוזב אותו שילך ויעשה רצונו.

101. בתחילה מודיע אותו בסתר, להוכיח אותו ולעורר אותו, כדי שלא יידע אדם. וזהו בינו לבינו. אם מקבל תוכחתו, טוב. ואם לא, מודיע אותו בין אוהביו, בזמן שכוהן גדול היה בעולם, נותן עליו מחלה במיטתו, ובאים אוהביו של הקב"ה, ומודיעים אותו, שאם יש בו עוון, ישוב ממנו, ויעיין במעשיו. אם מקבל, טוב. ואם לא,

103. כי אם אדם מוכיח את חברו ומזדמן לו להוכיח אותו בגלוי, לא יזכיר לפניו אותו עוון שעשה, כי אסור לו ודאי, אלא שיאמר סתם, ולא יזכיר עליו אותו עוון שעשה בגלוי, ולא ירשום עליו העוון, כי הקב"ה חס על כבוד בן אדם, אפילו על הרשעים.

פְּלֵאִיִּים וּשְׁעִטָּנָה

110. ע"כ כתוב, את חוקותיי תשמורו. משום שכל אחד ממונה על דבר ידוע בעולם, באותו החוק. משום זה אסור להחליף המינים ולהביא מין במין אחר, משום שעוקר כל כוח וכוח ממקומו, ומכחיש הפרסום של המלך.

111. כלאיים, פירושו, כמי שנותן חברו בבית האסורים, כדי שלא יעשה כלום, כמ"ש, כי נתתם אותי אל בית הכלא. וכלאיים כמו בית הכלא. כלאיים, פירושו מניעה, שמונע את כל אלו הכוחות מעבודתם. כלאיים, ערבוביה, כי עושה ערבוביה בכוח העליון, ומכחיש פרסום המלך, כמ"ש, ובגד כלאיים שעטנו לא יעלה עליך.

112. כתוב, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל ממנו, כי ביום אֶכֹּלְךָ ממנו מות תמות. משום ששינה מצוות המלך, והחליף עה"י, שבו נשלם הכול ובו תלוי האמונה, והתנדב במקום אחר. בכל דבר צריך האדם להראות מעשה כעין של מעלה, ולעשות המעשה כמו שצריך. ואם המעשה משתנה בדבר אחר, הוא מושך עליו שישרה בו דבר אחר שאינו צריך, הס"א.

113. בשעה שאדם מראה מעשה למטה בדרך ישר, כמו שצריך, נמשך ויוצא ושורה עליו רוח קדוש עליון. ובשעה שמראה מעשה למטה בדרך עקום, שאינו דרך הישר, אז נמשך ויוצא ושורה עליו רוח אחר שאינו צריך, שמטה את האדם לצד הרע. מי משך עליו הרוח ההוא? המעשה שהראה בצד האחר.

114. כתוב, דרשה צמר ופשתים, ותעש בחפץ פְּיָהּ. השכינה, שנקראת אשת חיל, מבקשת ודורשת על צמר ופשתים, מי שמחבר אותם יחד, כדי להעניש אותו. ולמה בציצית מותר שעטנו? כי שם הלבוש כמצוותו, בשלמות המעשה כראוי. כיוון שהמצווה היא כך, אינו נחשב למעשה עקום.

115. דרשה צמר ופשתים, פירושו, לעשות נקמה במי שמחבר אותם יחד. אבל שורה בהם הקדושה בשלמות המעשה, כמ"ש, ותעש בחפץ כפיה. וציצית, ששם נמצא השעטנו, בכלל ההוא של השלמות, ואינו עושה משהו שימשיך עליו צד האחר. וע"כ מותר. ע"ז כתוב, ותעש בחפץ כפיה. אבל בשעה שהמעשה לא נמצא בשלמות, מי שבא לחבר צמר ופשתים יחד, מתעורר עליו רוח הס"א.

105. לא תלך רכיל בעמך, לא תשנא את אחיך, לא תיקום ולא תיטור. בכולם התעוררו החברים. אבל כתוב, את חוקותיי תשמורו, בהמתך לא תרביע פְּלֵאִיִּים, שדך לא תזרע כלאיים, ובגד כלאיים שְׁעִטָּנָה לא יעלה עליך.

106. כתוב, אתם עַדִּי נאום ה' ועבדי אשר בחרתי, למען תדעו ותאמינו לי ותבינו. אתם עדיי, אלו ישראל. אלו הם שמיים וארץ, כמ"ש, העידותי בכס היום את השמיים ואת הארץ. אבל ישראל הם עדים אלו על אלו, והשמיים והארץ והכול, עדים עליהם. ועבדי אשר בחרתי, זהו יעקב, כמ"ש, ויאמר לי, עבדי אתה, ישראל אשר בך אתפָּאֵר. וכתוב, ואתה אל תירא עבדי יעקב. ויש אומרים שזה דוד. ודוד נקרא עבדי, כמ"ש, למעני ולמען דוד עבדי. אשר בחרתי, זה דוד העליון, מלכות.

107. למען תדעו ותאמינו לי ותבינו, כי אני הוא. כי אני הוא, שבחרתי באותו דוד ובאותו יעקב. אני הוא, ממש. כלומר, אני כולל יעקב ודוד, שיעקב זה ז"א, שזה הוא. ודוד זו מלכות, שזה אני. והם הקב"ה ושכינתו. לפניי לא נוצר אל, שקרא הקב"ה ליעקב אל. כמ"ש, ויקרא לו אל אלקי ישראל. משום זה, אני הוא, הכול. ואחריי לא יהיה, כי דוד נקרא כך, כי המלכות נקראת ג"כ אל, וז"א ומלכות, אני הוא, הם אחד, ואין אחריו אחר.

108. כשברא הקב"ה את העולם, התקין כל דבר כל אחד בצד שלו, או בימין או בשמאל, ופקד עליהם כוחות עליונים. ואין לך אפילו עשב קטן בארץ, שאין עליו כוח עליון למעלה בעולמות העליונים. וכל מה שעושים בכל אחד, וכל מה שכל אחד עושה, הכול הוא בהתגברות של הכוח העליון, הממונה עליו למעלה. וכל המנהגים שבהם נחתכים מדין, על הדין נוסעים, ועל הדין מתקיימים. אין מי שיוצא מקיומו לחוץ.

109. וכל הממונים, מיום שנברא העולם, התמנו שליטים על כל דבר. וכולם מתנהגים ע"פ חוק אחר עליון, שמקבל כל אחד. כמ"ש, ונתקם בעוד לילה, ותיתן טרף לביתה וחוק לנערותיה. כיוון שמקבלים החוק הזה, נקראים כל הממונים, חוקות. והחוק ההוא, הניתן להם, בא משמיים. וע"כ נקראים חוקות שמיים. בא מהשמיים, כמ"ש, כי חוק לישראל הוא. וז"א, קו אמצעי, נקרא ישראל.

בהם לבדם, ולא בערבוביה עם צמר. כדי שיתכפר לאדם כל אלו עוונות הבאים מאותו הצד.

123. וכשנכנס לביהמ"ק, למקום שהשלמות נמצאת בו, וכל אלו העבודות של השלמות, אע"פ שהתחברו צמר ופשתים, אין לנו חשש בזה, כמו שלמדנו בציצית. משום ששם נמצאים ומתחברים כל אלו המינים של מעלה, וכל אלו כלי המקדש, ונמצאים בו כמה מינים משונים זה מזה, וכולם נכללו שם כעין של מעלה. אשריהם ישראל, שהקב"ה נתן להם תורת אמת, תורת האמונה, ואהב אותם מכל שאר העמים עכו"ם, כמ"ש, אהבתי אתכם אמר ה'.

הזוהר מבאר ג' בחינות:

א. שליטתו של קו האמצעי, המקיים ב' הקווים ימין ושמאל, ועושה שלום ביניהם, ע"י שמסדר הארת הימין מלמעלה למטה, והארת השמאל מלמטה למעלה. והעונש הגדול של הפוגם בסדר קו האמצעי, שמושך הארת השמאל מלמעלה למטה. שזה היה החטא של אכילת עצה"ד.

ב. גודל הפגם של המחבר דינים דנוקבא ודינים דדכורא אלו באלו, שלא בדרך התיקון דקו אמצעי, שאז התווספו דינים דדכורא על דינים דנוקבא, והחורבן גדול.

ג. חיבור ב' מיני דינים אלו זה בזה על דרך שלמות התיקון של קו האמצעי, שאז מתבטלים הדינים של שניהם והשלמות של ב' הקווים ימין ושמאל מתגלה כראוי.

תחילה מבאר בחינה א'. כתוב, אתם עדיי נאום ה' ועבדי אשר בחרתי, למען תדעו ותאמינו לי ותבינו. אתם עדיי, אלו ישראל, אלו הם שמיים וארץ. כי כתוב, העידותי בכם היום את השמיים ואת הארץ, החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה. שבעת שישראל דבוקים בקו האמצעי, אז יש ייחוד בין שמיים וארץ, ז"א ומלכות, ומשפיעים להם החיים והברכה. ואם הם חוטאים ופוגמים בקו האמצעי, כי ממשיכים הארת השמאל מלמעלה למטה, אז נפרד הזיווג של שמיים וארץ, ומושפעות להם הקללה והמוות. ונמצא ששמיים וארץ הם עדים על מעשיהם של ישראל.

ולפיכך גם הטובים שבישראל, הדבוקים בקו אמצעי, וממשיכים מזיווג שמיים וארץ החיים והברכה, נעשו עדים על שליטת קו האמצעי, כלפי אותם מישראל, שאינם דבוקים בקו אמצעי. אלו הם שמיים וארץ, שהם העדים על שליטת קו האמצעי.

אתם עדיי, אלו ישראל. א"כ למה אומר הזוהר, אבל ישראל הם עדים אלו על אלו, והשמיים והארץ והכול, עדים עליהם? שמתוך ששמיים וארץ מעידים על ישראל, שהם

116. קין והבל מוכיחים את זה, שהבל בא מצד אחד, מצד הקדושה, וקין בא מצד אחר, מצד הסי"א. ומשום זה לא צריכים לחבר אותם יחד. וכשהביאו שניהם קורבנות, לא התחברו, אלא קורבנו של קין התרחק מפני קורבנו של הבל.

117. וע"כ כתוב, ובגד כלאיים שעטנו לא יעלה עליך. שלא יעלה עליך רוח אחר לשלוט עליך. וצריך האדם להראות מעשה כשר כראוי. ובמעשה ההוא שורה עליו רוח קדוש, רוח עליון להתקדש בו. בא להיטהר, מקדשים אותו. כמ"ש, והתקדשתם והיייתם קדושים, כי אני ה' אלקיכם.

118. כתוב, ומעץ הדעת טוב ורע לא תאכל. וכמו שע"ז גרם אדם מיתה לעולם, מי שמראה מעשה אחר שלא צריך, על אחת כמה וכמה. שור וחמור יוכיחו. כי מצד הקדושה נקרא שור. ומצד הטומאה נקרא חמור. וע"כ כתוב, לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו. לא תעשה ערבוביה ביחד, משום שמעורר הסי"א להתחבר יחד להרע לעולם. ומי שמפריד אותם, מרבה שלום בעולם. אף כאן, בצמר ופשתים, מי שמפריד אותם באופן שלא יהיו שוץ טווי ונוז ביחד, שהם אותיות שעטנו, האדם ההוא מרבה שלום עליו ועל כל העולם.

119. קורבנו של קין היה פשתים, מפרי האדמה. וקורבנו של הבל היה צמר, מבכורות צאנו. קין היה כלאיים, מין בשאינו מינו, ערבוביה שלא צריך, כי היה מס"א, שאינו המין של חוה ואדם. וקורבנו בא מהצד ההוא. הבל היה ממין אחד של אדם וחוה, מקדושה. ובמעיה של חוה התחברו אלו ב' צדדים, מין ושאינו מינו. ומשום שהתחברו יחד, לא באה תועלת מהם לעולם, ואבדו.

120. ועד היום הזה נמצא הצד שלהם, כוח האבדון מקין ומהבל. ומי שמראה את עצמו במעשה של החיבור הזה, מעורר אלו הצדדים יחד, הערבוביה של קין והבל, ויכול להינזק. ושורה עליו רוח אחר, שאינו צריך. וישראל, צריכים לעורר עליהם רוח קדוש, להיות קדושים, שיימצאו בשלום, בעוה"ז ובעוה"ב.

121. כתוב, ולבש הכוהן מדו בד. וכתוב, ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגור. בד, פירושו בדד, יחיד, משום שלא צריכים לחבר הפשתים הזה באחר. וע"כ לא כתוב, ולבש הכוהן מדו פשתים, אלא מדו בד, שהוא יחידי.

122. הכוהן צריך להיראות בפשתים, כיוון שרומז על צד האחר. כי אלו בגדי בד, שצריכים להיראות בהם על מזבח העולה, כשהיה מנקה את הדשן של העולה. כי עולה מצד עבודה זרה והרהור רע, הוא בא. שעל הרהור עבודה זרה מביאים קורבן עולה. ומשום זה צריכים להיראות

מחוץ לקיומו, שכל אחד מוגבל שיינק רק מהצד שלו.

ונודע שאין ב' הקווים יכולים להאיר זולת ע"י קו האמצעי העושה שלום ביניהם, ומסדר הארתם שהחסדים שבימין יאירו מלמעלה למטה, והחכמה שבשמאל תאיר מלמעלה ומי שמשיך הארת החכמה שבשמאל מלמעלה למטה, אז תכף מתבטל השלום של הקווים והארתם נפסקת. ונמצא שקיום כל המציאות תלוי בחוק של קו האמצעי, אשר קו השמאל לא יאיר החכמה שבו מלמעלה למטה.

וכולם מתנהגים ע"פ חוק אחר עליון, כמ"ש, ותקם בעוד לילה, ותיתן טרף לביתה וחוק לנערותיה. ותקם בעוד לילה, שהמלכות מקבלת הארת החכמה, המכונה קימה. וזהו בחצות לילה, שאז מקבלת חכמה מז"א, כשהקב"ה נכנס לגן עדן. ואז מקבלת החוק מז"א, שהחכמה שמקבלת לא תאיר מלמעלה למטה. וחוק זה המלכות נותנת לנערותיה, לשבע הנערות שלה, שבעה היכלות שבבריאיה, שהם כלים דאחוריים שבהם מתקבלת החכמה.

ותקם בעוד לילה, לקבל חכמה, ואז, ותיתן טרף לביתה, שפע החכמה, וחוק לנערותיה, שלא תשפענה החכמה מלמעלה למטה. וכולם מתנהגים ע"פ החוק הזה שהמלכות נותנת לנערותיה. שאם יגרמו התחתונים שייפגם החוק הזה, אז מתבטל השפע השלם של כל המציאות. והמלכות מקבלת החוק הזה מקו אמצעי, ז"א. והחוק ההוא, הניתן להם, בא משמיים, מז"א שנקרא שמיים.

ואם הדינים דנוקבא והדינים דדכורא מתחברים על דרך התיקון ע"י קו האמצעי, אז מבטלים הדינים זה את זה, ומתגלים הרחמים. ואם הם מתחברים זה עם זה שלא על דרך התיקון, אז להיפך, דינים דנוקבא מתווספים על דינים דדכורא, והס"א מתגברת להחריב העולם ע"י גילוי ב' בחינות הדינים הללו.

ולפיכך, אם אדם מחבר ב' מינים, הנמשכים מב' קווים ימין ושמאל זה בזה, גורם שיתחברו ב' מיני דינים למעלה זה בזה, דינים דקו ימין, דינים דנוקבא, עם דינים דקו שמאל, דינים דדכורא. וכיוון שאינם בדרך תיקון של מעלה, נמצאים הדינים מתווספים זה על זה, ואז מחריב השפע הנמשך עליהם מלמעלה.

משום זה אסור להחליף המינים ולהביא מין במין אחר, משום שעוקר כל כוח וכוח ממקומו, ומכחיש הפרסום של המלך. כי הדינים של הימין התווספו על הדינים של השמאל, ואז נחרבים ב' הכוחות. כי הדינים של הימין עוקרים הכוח של השמאל, והדינים של השמאל עוקרים הכוח של הימין.

משפיעים לדבקים בהם, ולא לחוטאים, ע"י זה נעשו חלק הטובים של ישראל עדים על חלק החוטאים שבישראל.

ועבדי אשר בחרתי, זהו יעקב. ויש אומרים שזה דוד. ששניהם נעשו מרכבה אליי.

אשר בחרתי, זה דוד העליון, המלכות, הנקראת דוד. כי אע"פ שהמלכות נבנית משמאל, עכ"ז ז"א, קו אמצעי, מתייחד עימה ומשפיע לה הארת החכמה מקו שמאל וחסדים מימין.

למען תדעו ותאמינו לי, שבי' הקווים מתקיימים. תדעו, היא הארת החכמה, שנמשכת ע"י הדעת, קו שמאל. ותאמינו לי, הם חסדי דוד הנאמנים הנמשכים מימין. ותבינו כי אני הוא, שבחרתי באותו דוד ובאותו יעקב, כי אע"פ שיעקב הוא הארת החסדים מימין, ודוד הוא הארת חכמה משמאל, אני בחרתי בשניהם. כי הארת קו האמצעי מקיימת שניהם. אני הוא, ממש. כי אני, לשון גילוי ומוך על גילוי הארת החכמה שבשמאל. הוא, לשון נסתר ומורה על העלמת החכמה שבימין. ואומר, שאני הוא ממש הוא, כי שניהם אחד ע"י התיקון של קו האמצעי.

לפני לא נוצר אל, מטרם שקו האמצעי יעקב, עשה שלום בין ימין ושמאל, לא היה מושג השם אל, שם החסד והשלמות. ואחריי, אחרי המלכות, דוד, המיוחדת בקו אמצעי, לא יהיה. שאחריה לא יאיר עוד השם הזה.

והזוהר מבאר בחינה ב', שהוא האיסור לחבר דינים דנוקבא ודינים דדכורא אלו באלו. ומחלק את כל המציאות לב' צדדים ימין ושמאל. ואומר, כשברא הקב"ה את העולם, התקין כל דבר כל אחד בצד שלו. שחצי מהם נבראו מימין, וחצי מהם משמאל. ופקד עליהם כוחות עליונים, הכוחות של ב' הקווים ימין ושמאל של מדרגות של מעלה. ואין לך אפילו עשב קטן בארץ, שאין עליו כוח עליון למעלה. כי מלבד בריאתם, שנמשך כל אחד מקו מיוחד, גם הנהגת כל פרט נמשכת לכל אחד מהצד שלו. וכל הנהגותיהם נחתכות מדין.

על הדין נוסעים, ועל הדין מתקיימים. נוסעים, שנוסעים למטרתם, בסיבת הדין שבהם, כדי שבסוף יתבטל הדין שבהם, כמ"ש, בילע המוות לנצח. מתקיימים, שמקבלים שפע קיומם בסיבת הדין שבהם. כי יש דינים בקו ימין, הדינים דמסך, שעליו יוצאת קומת החסדים. ויש דינים בקו שמאל, הדינים המופיעים עם גילוי החכמה שבשמאל, כדי לשמור החכמה מיניקת החיצוניים. ולולא הדינים ההם לא הייתה הארת החכמה מתגלה. ומב' מיני השפעות אלו, נמשך השפע לכל חלקי המציאות, לכל אחד במדרגתו כראוי לו, עד לכל עשב שבארץ. אין מי שיוצא

דכּוּרָא מַחְרִיבִים אֶת הַשֶּׁפַע שֶׁל יָמִין. וְקוֹרְבָנוּ שֶׁל קֵין הַתְּרַחֵק מִפְּנֵי קוֹרְבָנוּ שֶׁל הַבֵּל, כִּי הַדִּינִים שֶׁבְּקוֹרְבָנוּ שֶׁל הַבֵּל דָּחוּ אֶת הַקּוֹרְבָנוּ שֶׁל קֵין, שֶׁהוּא מִשְׁמָאל. וְאַחֲ"כֵי דָחוּ הַדִּינִים שֶׁל קֵין אֶת הַבֵּל עֲצָמוֹ, כְּמִ"שׁ, וְיָקָם קֵין אֶל הַבֵּל אַחֲיוֹ וַיְהַרְגֵהוּ. כְּתוּב, וּמַעַץ הַדַּעַת טוֹב וְרַע לֹא תֹאכַל. וְכִמוֹ שֶׁעִ"ז גֵּרַם אָדָם מִיָּתֵהּ לַעֲוֹלָם, מִי שֶׁמֵּרָאָה מַעֲשֵׂה אַחֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. כִּי הַחֲטָא שֶׁל עֲצָה"ד הִיָּה, שֶׁהַמְשִׁיכּוֹ אֶת הָאֲרֶת הַחֲכֵמָה שֶׁבְּשִׁמְאֵל מִלְּמַעְלָה לַמָּטָה. וְנִמְצָא שֶׁפִּגְמוֹ רַק בְּקוֹ שִׁמְאֵל. אֲבָל מִי שֶׁמַּחְבֵּר ב' מִיָּנִים זֶה בִּזְהָ, הִרִי הוּא פּוֹגֵם בְּב' הַקּוּיִם, בִּימִין וּבְשִׁמְאֵל, אֲ"כֵי חֲטָאוּ גְדוֹל יוֹתֵר מִחֲטָא עֲצָה"ד.

שׁוֹר וְחַמּוֹר יוֹכִיחוּ. כִּי שׁוֹר נִמְשָׁךְ מִצַּד שִׁמְאֵל וְהַדִּינִים שֶׁבְּשִׁמְאֵל רוֹבְצִים עֲלָיו. חַמּוֹר נִמְשָׁךְ מִצַּד יָמִין וְהַדִּינִים שֶׁבִּימִין רוֹבְצִים עֲלָיו. וְכְתוּב, לֹא תַחְרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר יַחְדָּיו, כִּי הַקְּלִיפוֹת הַנֶּאֱחָזוֹת בְּדִינִים דְּנוֹקְבָא יִתְחַבְּרוּ עִם הַקְּלִיפוֹת הַנֶּאֱחָזוֹת בְּדִינִים דְּדַכּוּרָא שֶׁבְּשִׁמְאֵל, וְאִזּוּ הֵם מְכַלִּים הָעוֹלָם. וְכֹדֵי לְהַפְרִיד אוֹתָם, צָרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ הָאֲרֶת קוֹ הָאֲמֻצְעִי, הַעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין יָמִין וּשְׁמָאל, וְהַדִּינִים מִבְּטָלִים זֶה אֶת זֶה. וְאִזּוּ מִתְבַּטְּלֵת אַחֲזוֹת הַקְּלִיפוֹת. וְכִי שֶׁמִּפְרִיד אוֹתָם, מֵרַבָּה שְׁלוֹם בְּעוֹלָם, שֶׁמִּמְשִׁיךְ קוֹ הָאֲמֻצְעִי, הַעוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין הַקּוּיִם.

וּמִתְבָּאָר בִּזְהָ גַם עֲנִיִן הַכְּלֵאִיִּם, שְׁדִינִים דְּנוֹקְבָא מִתּוֹסְפִים עַל דִּינִים דְּדַכּוּרָא, כְּגוֹן קֵין וְהַבֵּל. כִּי תַחֲלִילָה נִדְּחָה קוֹרְבָנוּ קֵין מִפְּנֵי קוֹרְבָנוּ הַבֵּל, וְנִפְלוּ פָּנָיו שֶׁל קֵין, שֶׁאֲבָד הַגִּי'ר שְׁלוֹ, שֶׁחֲזָרָה הַמַּלְכוּת לְבֵינָה. וְזֶה נִבְחַן לְרַכִּילוּת. וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ שֶׁעֵבֵר קֵין עַל הַכְּתוּב, לֹא תִשָּׂא אֶת אַחִיךָ. וּמִזֶּה נִמְשָׁךְ, שֶׁעֵבֵר קֵין עַל הַכְּתוּב, לֹא תִיקוּם, וְהִרְגוּ אוֹתוֹ.

בַּחִינָה ג' הִיא בְּשַׁעַה שֶׁאָדָם מֵרָאָה מַעֲשֵׂה לַמָּטָה בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהַחִיבוֹר שֶׁל ב' הַדִּינִים נַעֲשֶׂה בְּדֶרֶךְ הַתִּיקוּן שֶׁל קוֹ הָאֲמֻצְעִי, שֶׁאִינוֹ נוֹטֵה וּמִתְעַקֵּם לֹא לִימִין וְלֹא לְשִׁמְאֵל. אִזּוּ נִמְשָׁךְ וְיוֹצֵא וְשׁוֹרָה עֲלָיו רוּחַ קָדוֹשׁ עֲלִיוֹן, כִּי אִזּוּ הַדִּינִים מִבְּטָלִים זֶה אֶת זֶה, וְהַרוּחַ דְּקָדוּשָׁה מִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם. וּבְשַׁעַה שֶׁמֵּרָאָה מַעֲשֵׂה לַמָּטָה בְּדֶרֶךְ עֵקוּם, שֶׁמַּחְבֵּר ב' הַדִּינִים זֶה עִם זֶה שֶׁלֹּא בְּדֶרֶךְ הַתִּיקוּן בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, אֲלֹא בְּדֶרֶךְ עֵקוּם, שֶׁפַּעַם מִתְעַקֵּם לִימִין וּפַעַם לְשִׁמְאֵל, אִזּוּ נִמְשָׁךְ וְיוֹצֵא וְשׁוֹרָה עֲלָיו רוּחַ אַחֵר, כִּי אִזּוּ הַתּוֹסְפוֹ הַדִּינִים אֵלּוֹ עַל אֵלּוֹ, וְהִסִּיא מִקְבֵּל כּוֹחַ לְהַחְרִיב הַשֶּׁפַע שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

כְּתוּב, דַּרְשָׁה צִמְרָה וּפְשִׁתִּים, וְתַעֲשׂ בַּחֲפֶץ פְּפִיָּה. הַשְּׂכִינָה מִבְּקִשְׁתּוֹ וְדוֹרְשֵׁת עַל צִמְרָה וּפְשִׁתִּים, מִי שֶׁמַּחְבֵּר אוֹתָם יַחַד. כִּי צִמְרָה נִמְשָׁךְ מִימִין וְבוֹ דִינִים דְּנוֹקְבָא, וּפְשִׁתִּים נִמְשָׁךְ מִשְׁמָאל, וְבוֹ דִינִים דְּדַכּוּרָא. וְכִי שֶׁמַּחְבֵּר אוֹתָם שֶׁלֹּא בְּדֶרֶךְ הַתִּיקוּן, מוֹסִיף דִּינִים דְּנוֹקְבָא עַל דִּינִים דְּדַכּוּרָא, וְנוֹתֵן כּוֹחַ לְסִיא לְהִיאַחֵז בְּדִינִים שֶׁל שְׁנֵיהֶם.

אֲלֹא מוֹתֵר לְחַבֵּר צִמְרָה וּפְשִׁתִּים בְּצִיצִית, כִּי זֶהוּ לְבוּשׁ שֶׁל תִּיקוּן, מִצּוּוֹה הַנִּמְשַׁכֵּת מִתִּיקוּן קוֹ הָאֲמֻצְעִי, שֶׁאִזּוּ הַדִּינִים מִבְּטָלִים זֶה אֶת זֶה וּמִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם רוּחַ הַקְּדוּשָׁה. וְכֵן בְּבִגְדֵי כְהוֹנָה. שֶׁאִם הוּא עַל צַד הַתִּיקוּן וְהַשְּׁלֵמוֹת, כְּתוּב עַל צִמְרָה וּפְשִׁתִּים, וְתַעֲשׂ בַּחֲפֶץ כְּפִיָּה, לֹא לְבַד שֶׁאִינוֹ אִיסוּר, אֲלֹא שֶׁהוּא עוֹד מִצּוּוֹה, שֶׁעוֹשֶׂה זֶה בַּחֲפֶץ, וּבְרִצּוֹן, כִּי מִמְשִׁיכָהּ בִּזְהָ רוּחַ הַקְּדוּשָׁה.

קֵין וְהַבֵּל מוֹכִיחִים אֶת זֶה, כִּי קֵין נִמְשָׁךְ מִקּוֹ שִׁמְאֵל, וְהַבֵּל נִמְשָׁךְ מִקּוֹ יָמִין. וְאִם מַחְבֵּרִים אוֹתָם, מִתּוֹסְפִים דִּינִים דְּנוֹקְבָא שְׁבִימִין עַל דִּינִים דְּדַכּוּרָא שֶׁבְּשִׁמְאֵל וּמַחְרִיבִים זֶה אֶת זֶה, שֶׁהַדִּינִים דְּנוֹקְבָא מַחְרִיבִים אֶת הַשֶּׁפַע שֶׁל שִׁמְאֵל, וְהַדִּינִים

כֹּל פְּרִי קוֹדֵשׁ הִלּוּלִים לַה'

מִיתַקְנָת בַּז"א, וְאִינָה נִשְׁלַמַת עִימוֹ. וְאַחֵר שֶׁנִּשְׁלַמָה הַמַּלְכוּת וְנִתְקַנּוּ יַחַד, אִזּוּ הִיא שְׁלֵמוֹת.

126. הַנוֹקְבָא, הַמַּלְכוּת, מֵטְרָם שֶׁהִתְעַבְרָה ג' פַּעֲמִים, פְּרִי בִטְנָה, הַנִּשְׁמָה, אִינָה נִשְׁלַמַת. שְׁצָרִיכִים שִׁיְהִי בָהּ ג' קוּיִם, שֶׁבְּכָל קוֹ יְהִי ג' קוּיִם. כִּי ג' עִיבוּרִים הֵם כְּנֶגֶד ג' קוּיִם, וּבְכָל עִיבוּר יֵשׁ ג' קוּיִם. אַחֵר ג' עִיבוּרִים מִיתַקְנָת הַנוֹקְבָא בְּפְרִי וּמוֹסַכְמִים יַחַד. כִּי ז"א יָמִין וְהַמַּלְכוּת שִׁמְאֵל, שֶׁאִינָם מוֹסַכְמִים יַחַד אֲלֹא בְּכּוֹחַ קוֹ הָאֲמֻצְעִי, הַכּוֹלֵל ג' קוּיִם, שֶׁבְּכָל קוֹ יֵשׁ ג' קוּיִם. אִזּוּ הַפְּרִי הַהוּא, הַנִּשְׁמָה, הִיא שְׁלֵמוֹת הַכּוֹל וְיוֹפֵי הַכּוֹל.

וְאַחֵר שֶׁהַפְּרִי יוֹצֵא וְצוֹמַח מִמֶּנָּה, לְפָנָיו ג' שְׁנִים אֵין לוֹ כּוֹחַ מִלְּמַעְלָה, כִּי גַם הַפְּרִי לְפָנָיו עֲצָמוֹ צָרִיךְ לְהֵאָרוֹת ג' הַקּוּיִם, כְּמוֹ הַמַּלְכוּת, שֶׁחַן שְׁלוֹשׁ

124. וְכִי תִבּוֹאוּ אֶל הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶם כָּל עֵץ מֵאֵכֶל וְעַרְבֶלְתֶם עוֹרְלָתוֹ אֶת פְּרִי, שְׁלוֹשׁ שְׁנִים יְהִיָּה לָכֶם עֵרְלִים לֹא יִיאָכַל, וּבִשְׁנָה הַרְבִּיעִית יְהִיָּה כָּל פְּרִי קוֹדֵשׁ הִלּוּלִים לַה'. אֵילָן, ז"א, אִינוֹ עוֹשֶׂה פִירוֹת אֲלֹא בָאָרֶץ, בְּמַלְכוּת. וְהָאָרֶץ מוֹצִיָּאָה אוֹתָם וּמֵרָאָה הַפִּירוֹת הֵם לַעֲוֹלָם. וְהָאָרֶץ אִינָה עוֹשֶׂה פִירוֹת, אֲלֹא מִכּוֹחַ אַחֵר שֶׁעֲלֶיהָ, מִז"א, כְּמוֹ כָּל נוֹקְבָא שֶׁאִינָה עוֹשֶׂה פִירוֹת, אֲלֹא מִכּוֹחַ הַזְכָּר.

125. וְהַפְּרִי שֶׁמוֹצִיָּאָה הַמַּלְכוּת, אִינוֹ נִשְׁלָם בְּמִלּוּאוֹ, אֲלֹא עַד שְׁלוֹשׁ שְׁנִים, עַד שֶׁהַמַּלְכוּת תִּקְבַּל ג' קוּיִם מִז"א. וְהַכּוֹחַ שֶׁעֲלָיו לֹא הִתְמַנֶּה לְמַעְלָה עַד שֶׁנִּשְׁלָם. אַחֵר שֶׁנִּשְׁלָם, הִתְמַנֶּה עֲלָיו הַכּוֹחַ, וְהָאָרֶץ נִתְקַנָּה בּוֹ. כִּי לְפָנָיו שְׁלוֹשׁ שְׁנִים, מֵטְרָם שֶׁקִּיבְּלָהּ כָּל ג' הַקּוּיִם, הָאָרֶץ אִינָה

השלמות. בשלמות של מעלה ושל מטה, שלמות דז"א ודמלכות.

129. ומטרם שנשלם מלמעלה ומלמטה, אסור לאכול ממנו. ומי שאוכל ממנו, הוא כמי שאין לו חלק בהקב"ה ובכני"י. כי הפרי ההוא עומד בלי רשות עליון קדוש, ז"א, כי אינו שורה עליו עד שיהיה נשלם. ובלי רשות תחתון, המלכות, כי לא התבשם כוח הארץ בו, מטרם שתעבור עליו שנה רביעית, שעוד לא נעשה הזיווג של ז"א ומלכות. ומי שאוכל ממנו, מראה עצמו שאין לו חלק למעלה ולמטה, בז"א ובמלכות. ואם בירך עליו, היא ברכה לבטלה, כי עד עתה עוד הקב"ה אינו שורה עליו, ואין לו חלק בו. הרחמן יצילנו מאלו, שאינם משגיחים על כבוד אדונם.

130. אשריהם הצדיקים בעוה"ז ובעוה"ב. עליהם כתוב, ואורח צדיקים כאור נוגה. משום שלעת"ל, יסתלק הנחש שהיה שורה תחילה בנוקבא, שהיה יונק מהמלכות, ויבוא דכורא לשרות במקומו, כמו בתחילה, בזיווג שלא נפסק, כי אין עוד מי שיפריד הזיווג. והכול יהיה שלם.

שנים, כי אז נשלם הגידול שלו. וע"כ מקודם לכן הן שלוש שנות עורלה. ולוי, שעברו עליו ג' עיבורים, נבחר מכל השבטים, כי הוא שלישי לאימו. שנתקנה בו והתבשמה עימו.

127. אחר שלוש שנים, מתמנה עליו כוח עליון מלמעלה, ובשנה הרביעית יהיה כל פריו קודש הילולים, תשבחות לשב"ח את הקב"ה. בשנה הרביעית מזדווגת כני"י, המלכות, עם הקב"ה, ז"א, ושמחה אחת נמצאת. כמ"ש, קודש הילולים, שהוא הילולה ושמחה בזמן אחד.

128. השנה הרביעית, זהו הקב"ה, ז"א. והשנה הרביעית זו כני"י, המלכות, שהיא רביעית לכיסא. כי ג' קווים חג"ת דז"א, הם ג' רגלי הכיסא העליון, והמלכות היא רגל רביעית של הכיסא. ואין שאלה על מה שנאמר שהשנה הרביעית היא הקב"ה, כי הכול אחד, שהרי אז הקב"ה מזדווג עם כני"י. וע"כ אפשר לקרוא לו ז"א, ואפשר לקרוא לו מלכות. ואז הוא קודש, והילול קדוש נמצא. ואז התמנו צבאות על העולם על כל דבר כראוי לו. מכאן ואילך מתברכים כולם ומותר לאכול הפירות, כי הכול נמצא בכל

מפני שיבה תקום

לפני תלמיד חכם, שהוא בחינת תשבע"פ.

132. מפני שיבה תקום. התורה מזהירה לאדם, שלפני ביאתו לשיבה, יקום בקיום טוב בעולם, שיעשה תשובה, משום שזה הדר לו. אבל אם עושה תשובה בסוף ימיו, אין שבח לאדם כל כך, כיוון שהוא זקן ואינו יכול להיות רע. אלא שבחו הוא, כשהוא בכוחו והוא טוב. ושלמה המלך צעק ואמר, גם במעלליו יתנכר נער. כעין זה כתוב, וזכור את בוראך בימי פְּחֹרֹתֶיךָ.

131. כתוב, מפני שיבה תקום, והדרת פני זקן. מפני שיבה תקום, שאדם צריך לקום מפני ספר תורה. כעין זה צריך האדם לקום מלוא קומתו לפני תלמיד חכם, משום שהוא נמצא בצורה הקדושה העליונה, שהוא רומז לכוהן הקדוש העליון, אבא עילאה, שנקרא זקן. כמ"ש, והדרת פני זקן, שהוא בעולם, התלמיד החכם שעימד בעולם, הרומז על הזקן העליון, אבא עילאה. מכאן רמז לתושב"כ ולתשבע"פ. שצריכים לקום מפני ספר תורה, שהוא תושב"כ. וצריכים לקום

כי יודע ה' דרך צדיקים

לא נודע לדרך ההיא שלהם, ואינו הולך עימם.

134. פעם כתוב דרך, ופעם כתוב אורח. דרך, שכל קרסולי בני אדם הולכים בו. אורח, שנפתח מזמן קצר, ועוד לא הלכו בו הרבה. ועל אורח זה כתוב, ואורח צדיקים כאור נוגה, הולך ואור עד נכון היום.

133. כי יודע ה' דרך צדיקים, ודרך רשעים תֵּאבֵד. הקב"ה יודע ומשגיח בדרך הצדיקים, להטיב להם ולהגן עליהם, והולך לפנייהם לשמור אותם. משום זה, מי שיוצא לדרך, צריך שהדרך הזו תהיה דרך הקב"ה, וישתתף הקב"ה עימו. ומשום זה כתוב, כי יודע ה' דרך צדיקים. ודרך רשעים תאבד, שתאבד מאלוה, משום שהקב"ה